



**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

**ΘΕΜΑ : ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ
ΚΑΙ
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ**



**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΒΑΡΔΑΚΗ ΑΡΤΕΜΙΣ
Α.Μ. : 7616**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Παλαιότερα ίσως κάποιοι πίστευαν πως η ανάπτυξη της κοινωνίας και η προστασία του περιβάλλοντος δεν σχετίζεται με την ανάπτυξη μιας επιχείρησης. Σήμερα η δράση μιας επιχείρησης αφορά άμεσα την κοινωνία και το περιβάλλον. Μάλιστα θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι οργανωμένες επιχειρήσεις είναι εκείνες οι οποίες προσφέρουν στον άνθρωπο μια αρκετά ικανοποιητική ποιότητα ζωής. Μέσα από τις συνεχείς δράσεις τους που αφορούν στην εξοικονόμηση ενέργειας, ανακύκλωσης, μείωσης της μόλυνσης του περιβάλλοντος αλλά και δημιουργίας χορηγιών συμβάλλουν στην ανάπτυξη των συνθηκών εκείνων που βοηθούν την ανθρώπινη κοινωνία να βλέπει με αισιοδοξία το μέλλον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	2
Εισαγωγή.....	5
Κεφάλαιο 1 : Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.....	6
1.1 Ορισμός Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	6
1.2 Τομείς – Δράσης Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	8
1.3 Τα οφέλη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	9
Κεφάλαιο 2 : Προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	11
2.1 Κατηγορίες Προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	11
2.1.1 Προαγωγή.....	11
2.1.2 Σχετική Διαφήμιση.....	12
2.1.3 Κοινωνική Διαφήμιση Επιχείρησης.....	12
2.1.4 Φιλανθρωπικό Έργο Επιχείρησης.....	12
2.1.5 Μεταφορά Εθελοντών με Μ.Μ.Μ.,,.....	12
2.1.6 Κοινωνικά Υπεύθυνος στους Τομείς της Επιχείρησης.....	13
2.2 Πρόγραμμα Κοινωνικής Δράσης.....	13
2.3 Παραδείγματα Προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	14
2.4 Πλεονεκτήματα-Μειονεκτήματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.....	16
Κεφάλαιο 3 : Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Περιβάλλον.....	19
3.1 Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Περιβάλλον.....	19
3.2 Συστήματα Διαχείρισεως του Περιβάλλοντος.....	20
3.2.1 ISO 14000.....	21
3.2.2 EMAS.....	21
3.3 Η Ρύπανση του Περιβάλλοντος.....	22
3.3.1 Ατμοσφαιρική Ρύπανση.....	23
3.3.2 Η Ρύπανση των Υδάτινων Πόρων.....	25
3.3.3 Η Ρύπανση του Εδάφους	25
3.3.4 Ηχητική Ρύπανση.....	27
3.3.5 Αισθητική Ρύπανση.....	27
3.4 Προστασία του Περιβάλλοντος.....	28
3.4.1 Μέτρα για την Προστασία του Περιβάλλοντος.....	28

Κεφάλαιο 4 : Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Τράπεζες.....	30
4.1 Εθνική Τράπεζα.....	31
4.2 Alpha Bank.....	32
4.3 Eurobank.....	33
4.4 MARFIN EGNATIA Bank.....	35
4.5 Τράπεζα Κύπρου.....	36
4.6 Τράπεζα Πειραιώς.....	37
4.7 ATE Bank.....	38
Οι Τάσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Ελλάδα.....	39
Προτάσεις για ενίσχυση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε Εθνικό Επίπεδο.....	41
Συμπέρασμα.....	44
Επίλογος.....	46
Παραρτήματα	47
1. Ευρωπαϊκή Σύμπραξη για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	47
2. Παραδείγματα πρακτικών που ήδη εφαρμόζουν επιχειρήσεις.....	47
Πηγές.....	49
Βιβλιογραφία.....	51

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Έχοντας στο μυαλό την ανάπτυξη του κοινωνικού συνόλου πρέπει να αναλύσουμε εκτενέστερα την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης των επιχειρήσεων και των τραπεζικών φορέων. Με τον όρο εταιρική κοινωνική ευθύνη εννοούμε ένα σύνολο δράσεων με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν την κοινωνία και το περιβάλλον. Η επίλυση όλων αυτών των θεμάτων δεν θα πρέπει να έχει σαν απώτερο σκοπό την οικονομική ανάπτυξη κάθε επιχείρησης αλλά τη στήριξη της κοινωνίας σε κάθε τομέα.

Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά οι τομείς δράσεις καθώς και τα οφέλη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Επίσης χωρίζονται σε κατηγορίες τα προγράμματα κοινωνικής ευθύνης και κοινωνικής δράσης. Υπάρχει ξεχωριστό κεφάλαιο που σχετίζει την εταιρική κοινωνική ευθύνη με το περιβάλλον, τη ρύπανση του αλλά και τα μέτρα για την προστασία του. Ακόμα παρουσιάζουμε την τεράστια συμβολή της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης των τραπεζών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1⁰ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Ο όρος «εταιρική κοινωνική ευθύνη» εκφράζει ένα σύνολο δράσεων που οι επιχειρήσεις αναπτύσσουν στο πλαίσιο αντιμετώπισης κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων.¹ Εντάσσεται στην φιλοσοφία της ηθικής συμπεριφοράς των επιχειρήσεων ιδιαίτερα σε σχέση με το κοινωνικό σύνολο στο οποίο δραστηριοποιούνται. Όπως και άλλες έννοιες έτσι και η εταιρική κοινωνική ευθύνη, προσεγγίζεται από διάφορους ορισμούς, στους οποίους μπορούμε να εντοπίσουμε διαφορετικούς προσανατολισμούς που κινούνται γύρω από τη βιώσιμη ανάπτυξη, τον εθελοντικό χαρακτήρα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και την ανάπτυξη σε κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό επίπεδο. Οι δράσεις εταιρικής κοινωνικής ευθύνης αναπτύσσονται σε δυο μεγάλους άξονες, στις δράσεις που αφορούν το εσωτερικό της επιχείρησης, δηλαδή το προσωπικό της και σε αυτές που αφορούν το εξωτερικό της περιβάλλον, δηλαδή την κοινωνία στην οποία δραστηριοποιούνται.

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αναφέρεται στις ενέργειες των επιχειρήσεων που αποσκοπούν στη συμβολή αντιμετώπισης περιβαλλοντικών και κοινωνικών ζητημάτων. Συγκεκριμένα οι επιχειρήσεις αποτελούν οντότητες οι οποίες είναι άριστα συνδεδεμένες με το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται, επηρεάζοντας και επηρεαζόμενες από δεδομένα της εποχής και του χώρου δράσης τους. Οφείλουν επομένως να αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί, απέναντι στη κοινωνία και το περιβάλλον. Να σέβονται δηλαδή τις αρχές και τις αξίες που χαρακτηρίζουν τον πολιτισμό μας (τον σεβασμό προς τον άνθρωπο – την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την παροχή ίσων ευκαιριών, τον σεβασμό στο περιβάλλον που κληρονομήσαμε και την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και της ποιότητας ζωής).

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι η αυτοδέσμευση μιας επιχείρησης ότι θα τηρήσει ορισμένους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς όρους κατά την άσκηση των οικονομικών δραστηριοτήτων της.

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αποτελεί ένα ανταποδοτικό εργαλείο για τη συμμόρφωση των εταιρειών με την κοινωνική και περιβαλλοντική ρύθμιση και ευθύνη.

¹ Βλέπε: <http://www.ncyclades.gr/polidinamo/index.php/el/2009-03-10-17-55-45/50----q---q/75-2009-04-15-12-08-47.html>

Είναι ένα εργαλείο που επιτρέπει στις εταιρείες να προσδοκούν από την αγορά μια καλύτερη αποδοχή των τιμολόγιων τους, καθώς έχει αποδεχθεί ότι ο ένας στους τρεις καταναλωτές είναι διατεθειμένος να πληρώσει περισσότερο για ένα προσφερόμενο προϊόν ή μια προσφερόμενη υπηρεσία, αν αυτή προσφέρεται μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής της εταιρικής ευθύνης.

Από το άλλο μέρος, πέρα από τους καταναλωτές υπάρχουν οι σταθερές σχέσεις και ένα δημιουργικό εσωτερικό περιβάλλον για τους εργαζόμενους. Δηλαδή οι εργαζόμενοι εμφανίζουν υψηλές αποδόσεις παραγωγικότητας επειδή συνδέονται με μια αίσθηση εμπιστοσύνης και προοπτικής με τη διοίκηση της εταιρείας.

Επίσης η εταιρεία μέσα από την εταιρική ευθύνη δεν προσφέρει στους ανταγωνιστές και στην κοινωνία την εικόνα του εχθρού και του ξένου αλλά αποκτά μια δυναμική οικειότητα που της επιτρέπει να ασκεί ενεργητικές και προωθητικές πολιτικές.

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη πρέπει να ανταποκρίνεται σε κάποιες απαιτήσεις και να μην είναι ένα απλό ένδυμα διαφήμισης.

Οι απαιτήσεις της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης:

- α. Πρώτα από όλα πρέπει να υπάρχει μια συμμόρφωση με τις ρυθμίσεις και το νόμο, μια ενεργητική νομιμότητα.
- β. Πρέπει να υπάρχει ανοικτή και συναινετική διαπραγμάτευση με την αγορά, τους πελάτες και το κοινό, η οποία θα καθιστά την εταιρία διαδικασία ανοικτή χωρίς στεγανά.
- γ. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη συνδέεται με μια εσωτερική διοικητική ποιότητα που απηχεί και στις εργασιακές σχέσεις.
- δ. Η εταιρία που λειτουργεί στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσει εταιρικές συμφωνίες που σημαίνουν μια μεγάλη κινητικότητα και που έχουν μια αξιοπιστία πέρα από τη γραφειοκρατική εγκυρότητα.
- ε. Στις εταιρίες του κύκλου κοινωνική εταιρική ευθύνη υπάρχει ένας πολύπλευρος κοινωνικός ρόλος και Ισολογισμός μέσα στον οποίο λειτουργούν χορηγίες, συμμετοχές σε δραστηριότητες κ.ο.κ.
- στ. Η εταιρία που λειτουργεί με την κοινωνική ευθύνη είναι ανοικτή σε αξιολογητικές διαδικασίες. Έτσι δεν χρησιμοποιεί την κοινωνική ευθύνη σαν μια συγκάλυψη υποκριτικής. Η εταιρική ευθύνη σημαίνει σεβασμό του περιβάλλοντος και του καταναλωτή και έτσι οι κύκλοι της ευθύνης συνδυάζονται και με τους κύκλους της ποιότητας.

Υπάρχει μια προκατάληψη ότι στους κύκλους της εσωτερικής εταιρικής ευθύνης χωρούνε μόνο μεγάλες εταιρίες. Αυτό είναι λάθος και είναι φανερό ότι σε τοπικό επίπεδο η εταιρική ευθύνη έχει άλλες διαστάσεις σ' όλες τις πλευρές της διατηρεί όμως πάντα αξιόλογη δυναμική.

Σε τοπικό επίπεδο τα εθελοντικά σχήματα κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης μπορούν να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά και να συμβάλουν στην αιμοφορική και περιβαλλοντική συνοχή ή ποιότητα της ανάπτυξης.

1.2 ΤΟΜΕΙΣ - ΔΡΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Οι δράσεις της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης αναπτύσσονται σε δύο μεγάλους άξονες, στις δράσεις που αφορούν το εσωτερικό της επιχείρησης δηλαδή το προσωπικό της και σε αυτές που αφορούν το εξωτερικό της περιβάλλον, δηλαδή την κοινωνία στην οποία δραστηριοποιούνται.

Οι δράσεις για το προσωπικό, αφορούν τις ενέργειες που μια επιχείρηση κάνει για τη βελτίωση των εργασιακών συνθηκών των εργαζομένων, πέραν των υποχρεώσεων της με βάση την εργατική νομοθεσία. Παραδείγματα που συναντάμε εδώ, είναι τα εκπαιδευτικά προγράμματα που οι επιχειρήσεις προσφέρουν στους εργαζόμενους, επιπλέον παροχές, η δημιουργία κέντρων φύλαξης και δημιουργικής απασχόλησης των παιδιών των εργαζομένων, προγράμματα πρόσθετης ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης, βράβευση παιδιών εργαζομένων και άλλα.

Οι δράσεις που αφορούν το εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων, μπορούν να αναλυθούν σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες, τις κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές και περιβαλλοντικές δράσεις. Στις δράσεις αυτές εντάσσονται τα προγράμματα που αφορούν την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και του κοινωνικού συνόλου για διάφορα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και πολιτιστικά θέματα, οι δωρεές, οι χορηγίες σε χρήματα και είδος, τα προγράμματα εθελοντικής συμμετοχής εργαζομένων, τα προγράμματα ανακύκλωσης, οι τράπεζες αίματος και άλλα.

1.3 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η εταιρική κοινωνική ευθύνη πέρα από το υλικό μέρος του άμεσου κέρδους αποδίδει πολύπλευρα οφέλη. Το δυσχερές όμως σε αρκετές περιπτώσεις είναι αυτά τα οφέλη να προσδιοριστούν και να οριοθετηθούν αφού δεν είναι πάντα οικονομικά.

Για να εξετάσει κανείς τις πιθανές θετικές συνέπειες που θα έχει σε μια εταιρία η ανάληψη δράσεων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης πρέπει να ανατρέξει στην ίδια τη δομή της επιχειρηματικής λειτουργίας. Οι παράγοντες που ωφελούν μια επιχείρηση και που καταλήγουν στην αύξηση της κερδοφορίας είναι αρκετοί και εκ πρώτης όψεως ετερόκλητοι.

Η αύξηση της παραγωγής, ο περιορισμός του κόστους, οι επιτυχείς επιχειρηματικές συμφωνίες, η ευέλικτη αγορά εργασίας εξυπηρετούν τον επιχειρηματικό σκοπό αλλά δεν είναι οι μόνες πρακτικές.

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο πιστεύει ότι οι επιχειρήσεις έχουν ηθικούς και οικονομικούς λόγους για να θέλουν να εφαρμόσουν την εταιρική κοινωνική ευθύνη. Σε επίπεδο ωφελειών η ηθική πλευρά της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι πιο εύκολα αναγνωρίσιμη απ' ότι η οικονομική ή η επιχειρηματική. Αν και τα οικονομικά οφέλη από την εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι κάτι ασαφές όλο και περισσότερες έρευνες καταδεικνύουν ότι η υπεύθυνη συμπεριφορά έναντι της κοινωνίας και του περιβάλλοντος μπορεί να καταστήσει μια επιχείρηση πιο ανταγωνιστική σε περιόδους κρίσης καθώς και πιο θελκτική για τους καταναλωτές και τους ικανούς υπαλλήλους.

Σήμερα η στάση των καταναλωτών παίζει ολοένα αυξανόμενο ρόλο, γιατί είναι περισσότερο ενημερωμένοι από ποτέ. Οι πληροφορίες για την αντικοινωνική δράση των εταιριών κυκλοφορούν στον κόσμο με τρομακτική ταχύτητα. Επιπλέον η αυστηρή εξέταση των πρακτικών κάθε επιχείρησης περνά και σε τομείς δραστηριότητας που φαινομενικά δεν έχουν καμία σχέση σε θέματα που σχετίζονται άμεσα με την υγιεινή ή την ασφάλεια των καταναλωτών.

Αντίστοιχη στάση επιδεικνύουν και οι εργαζόμενοι που δεν κρύβουν την προτίμησή τους να εργάζονται για μια συμπαθή στο κοινό επιχείρηση. Είναι άλλωστε γνωστό στους επιχειρηματικούς κύκλους ότι η προσφορά ισχυρού ηθικού κινήτρου προς τους υπαλλήλους είναι πολλές φορές καλύτερο κίνητρο για την αύξηση της παραγωγικότητας απ' ότι μια μεσαία αύξηση αποδοχών. Ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις ακούν με προσοχή τη γνώμη των υποψήφιων στελεχών τους για το προφίλ που θα ήθελαν να διαθέτει η εταιρία στην οποία εργάζονται.

Από την άλλη, οι περιβαλλοντικές πρακτικές εμφανίζουν υψηλό βαθμό συσχέτισης με την περικοπή του κόστους. Κάποιο πρόγραμμα ανακύκλωσης πόρων αν και στην αρχή μπορεί να φαίνεται κοστοβόρο, στη συνέχεια αποδεικνύεται πηγή εξοικονόμησης. Η προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού για τη μείωση των ρύπων μπορεί αρχικά να ακούγεται δύσκολο για κάποια βιομηχανία, αλλά σίγουρα αποτελεί επένδυση, δεδομένου των αυξανόμενων ελέγχων και προστίμων για τους ρύπους αλλά και συνθηκών.

Πιθανά οφέλη ανά πεδίο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης²

Χώροι εργασίας

1. Ελκυστικό περιβάλλον – προτιμητέος εργοδότης
2. Στρατολόγηση ταλαντούχων στελεχών
3. Κίνητρο παραγωγικότητας
4. Παράδοση έργων έγκαιρα, εκτός προϋπολογισμού
5. Πίστη προσωπικού

Αγορά

1. Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα
2. Καλύτερη πιστοληπτική αξιολόγηση
3. Βελτίωση της αλυσίδας παραγωγής

Περιβάλλον

1. Οικονομία ενεργειακών πόρων
2. Μείωση αποβλήτων
3. Εξοικονόμηση κόστους

Κοινωνία

1. Αυξημένη πρόσβαση σε τοπικές πιθανές πηγές εισοδήματος
2. Προστασία έναντι τυχόν καταναλωτικών «αντιποίνων»
3. Αυξημένη ασφάλεια σε ότι αφορά τις πωλήσεις

²Βλέπε: <http://www.euro2day.gr/SubArticleSpecialFolders.aspx?amid=103714&parent=103711>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2⁰

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

2.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη τα τελευταία χρόνια έχει την τάση να απομακρύνεται από το μοτίβο της απλής υποχρέωσης απέναντι στην κοινωνία , μοτίβο που είχε ως στόχο το “doing good to look good”.

Σήμερα η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη εφαρμόζεται με στόχο το “doing well by doing good” με άλλα λόγια η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη πρέπει να βοηθήσει στην επίτευξη των εταιρικών στόχων.³

Αυτό σημαίνει ότι η επιχείρηση πρέπει να εστιάζει σε λίγους τομείς οι οποίοι να συμβαδίζουν με τις αξίες της και να εφαρμόζουν προγράμματα που υποστηρίζουν τους εταιρικούς στόχους της.

Σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούμε να διακρίνουμε έξι προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης:

1. Προαγωγή
2. Σχετική Διαφήμιση
3. Κοινωνική Διαφήμιση Επιχείρησης
4. Φιλανθρωπικό Έργο Επιχείρησης
5. Μεταφορά Εθελοντών με Μ.Μ.Μ.
6. Κοινωνικά Υπεύθυνος στους Τομείς της Επιχείρησης

2.1.1 Προαγωγή

Η επιχείρηση προσφέρει χρήματα / προϊόντα / υπηρεσίες ώστε να βοηθήσει στην γνωστοποίηση κάποιου κοινωνικού σκοπού και στην ευαισθητοποίηση του κοινού γύρω από αυτόν.

Επίσης η επιχείρηση μπορεί να πάρει την πρωτοβουλία από μόνη της να είναι ο βασικός χορηγός σε μια ήδη υπάρχουσα πρωτοβουλία κάποιου οργανισμού ή να είναι ένας από τους χορηγούς.

³ Βλέπε: <http://capsiscommunity.blogspot.com/2007/11/6.html>

2.1.2 Σχετική Διαφήμιση

Σε αυτή την περίπτωση, η επιχείρηση συνδέει τις πωλήσεις του προϊόντος της με ένα ποσοστό επί των πωλήσεων το οποίο προσφέρει σε κάποιον συγκεκριμένο σκοπό. Η διαφήμιση γίνεται συνήθως για κάποιο συγκεκριμένο προϊόν και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Η συμφωνία είναι συμφέρουσα τόσο για την επιχείρηση όσο και για τον οργανισμό με τον οποίο συνεργάζεται. Επιπλέον ο καταναλωτής έχει την ευκαιρία να βοηθήσει χωρίς να χρειαστεί να δώσει χρήματα από την τσέπη του αλλά και χωρίς να πάρει τίποτα σε αντάλλαγμα.

2.1.3 Κοινωνική Διαφήμιση Επιχείρησης

Στην κοινωνική διαφήμιση η επιχείρηση βοηθάει στην αλλαγή συμπεριφορά του κοινού όσον αφορά θέματα που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, το περιβάλλον κ.α. . Η αλλαγή στην συμπεριφορά του κοινού διακρίνει την κοινωνική διαφήμιση από την σχετική διαφήμιση. Η επιχείρηση μπορεί να ξεκινήσει την ενέργεια από μόνη της ή να συνεργαστεί με κάποιο δημόσιο φορέα.

2.1.4 Φιλανθρωπικό Έργο Επιχείρησης

Αυτή η ενέργεια είναι η πιο παραδοσιακή μορφή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και συνίσταται κατά κανόνα στην άμεση προσφορά χρημάτων σε κάποιον φιλανθρωπικό σκοπό.

2.1.5 Μεταφορά Εθελοντών με Μ.Μ.Μ.

Σε αυτή την περίπτωση η επιχείρηση υποστηρίζει και προτρέπει τόσο τους εργαζόμενους όσο και τους συνεργάτες της να προσφέρουν τον χρόνο τους για κάποιο καλό σκοπό. Η ενέργεια μπορεί να ξεκινήσει από την ίδια την επιχείρηση ή να γίνει σε συνεργασία με κάποιο οργανισμό.

2.1.6 Κοινωνικά Υπεύθυνος στους Τομείς της Επιχείρησης

Η επιχείρηση υιοθετεί επιχειρηματικές πρακτικές που είναι κοινωνικώς υπεύθυνες και οι οποίες έχουν να κάνουν συνήθως με τη βελτίωση της ζωής της τοπικής κοινωνίας και το περιβάλλον.

2.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Δεν θα μπορούσαμε να μην δούμε κριτικά τον επιχειρηματικό θεσμό της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Υπάρχει ο αντίλογος που αναφέρει ότι η εταιρική κοινωνική ευθύνη είναι ουσιαστικά ένα νέο εργαλείο προβολής και προώθησης των επιχειρήσεων. Θεωρείται και ως μια τεχνική με την οποία οι επιχειρήσεις προβάλλουν ένα «κοινωνικό» προφίλ ενώ στην πραγματικότητα ο στόχος τους είναι το κέρδος. Έτσι, ιδιαίτερα για τις μεγάλες επιχειρήσεις οι πολιτικές στήριξης του προσωπικού, μπορεί απλά να έχουν ως στόχο την ανάπτυξη της παραγωγικότητας τους και οι χορηγίες την μείωση των φορολογικών εισφορών.

Ίσως όμως η «εταιρική κοινωνική ευθύνη» να βρίσκει πραγματικά το νόημά της στον χώρο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν και την πλειοψηφία του επιχειρηματικού τοπίου μας. Εάν αναλογιστούμε θα δούμε ότι οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες στήριζαν και στηρίζουν τοπικές δράσεις σε κοινωνικό, πολιτιστικό και αθλητικό επίπεδο, πολύ πριν αρχίσουμε να μιλάμε για «εταιρική κοινωνική ευθύνη» και ίσως και μια πιο αγνή και αυθόρμητη διάθεση στήριξης της τοπικής κοινωνίας.

Έτσι λοιπόν μπορεί ο κάθε επιχειρηματίας που είναι και ζωντανό μέλος της κάθε τοπικής κοινωνίας, να επενδύσει σε δράσεις που εντάσσονται στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, όχι μόνο για να την χρησιμοποιήσει ως μια έμμεση τεχνική ανάπτυξης του κέρδους του, αλλά για να ενδυναμώσει και να στηρίξει την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία, στην οποία και ως πολίτης θα μετέχει.

2.3 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η επίσκεψη των παιδιών από το Ζάννειο στις εγκαταστάσεις της Παιανίας ήταν στο πλαίσιο του προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΠΑΕ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΚΟΣ. Οι 35 μικροί επισκέπτες ξεναγήθηκαν στο μουσείο του Παναθηναϊκού και στους χώρους του αθλητικού κέντρου, παρακολούθησαν την προπόνηση, είδαν τους ποδοσφαιριστές και τα μέλη του τεχνικού επιτελείου, φωτογραφήθηκαν και μίλησαν μαζί τους. Η Greenteam φρόντισε να υπάρχουν και διέθεσε μέσω των ποδοσφαιριστών και των προπονητών, δώρα στα παιδιά και στους συνοδούς.

Ηλεκτρονικούς υπολογιστές και άλλο τεχνολογικό εξοπλισμό σε περισσότερους από 170 φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και σχολεία προσέφερε ο ΟΤΕ και τη χρονιά που πέρασε. Συνεχίζοντας με επιτυχία για 5^η συνεχόμενη χρονιά το πρόγραμμα επαναδιάθεσης ηλεκτρονικών υπολογιστών, ο ΟΤΕ συμβάλει τόσο στην γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος όσο και στην εξοικείωση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων με την τεχνολογία. Μόνο το 2010, διατέθηκαν 55 υπολογιστές και άλλος εξοπλισμός σε διάφορους φορείς που επιτελούν κοινωνικό έργο, όπως το Κέντρο Αγάπης Ελευσίνας «Φιλική Φωλιά» , το Παπάφειο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Θεσσαλονίκης «Ο ΜΕΛΙΤΕΥΣ» , η Δ' Μονάδα Υποκατάστασης του Οργανισμού κατά των ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ) , καθώς και σε σχολεία, όπως το 4^ο Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αθηνών στα Πατήσια. Από το 2009, στο πρόγραμμα συμμετέχουν ενεργά και οι Τηλεπικοινωνιακές Περιφέρειες του ΟΤΕ σε Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Ηράκλειο, οι οποίες και διαθέτουν με τη σειρά τους Η/Υ σε φορείς απ' όλη την Ελλάδα. Η επαναδιάθεση Η/Υ εντάσσεται στο πλαίσιο του προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας του ΟΤΕ με τίτλο «Σχέση Ευθύνης» και φέρνει κοινωνικές ομάδες που έχουν ανάγκη σε επαφή με την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η Εθνική Τράπεζα θα καταβάλλει ποσό έως 30 εκατ. Ευρώ για την ανέγερση της νέας πτέρυγας χειρουργείων και των συνοδών μονάδων του Ευαγγελισμού, στο πλαίσιο του εκτεταμένου προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Τη σύμβαση υπέγραψαν πρόσφατα ο Διευθύνων

Σύμβουλος της ΕΤΕ, Απ. Ταμβακάκης, οι υπουργοί Υγείας Α. Λοβέρδος, Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου, ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος Ν. Σηφουνάκης και ο Διοικητής του Ευαγγελισμού Μιχ. Θεοδώρου.

Η Honda αναδείχτηκε η « Πιο Πράσινη Κατασκευάστρια Εταιρεία Αυτοκινήτων » στην Αμερική για πέμπτη συνεχόμενη φορά από την Ένωση Ευαισθητοποιημένων Επιστημόνων – Union of Concerned Scientists (UCS). Το βραβείο απονέμεται στην εταιρεία με το χαμηλότερο συνδυασμένο σκορ εκπομπών μικροσωματιδίων και ρύπων που ευθύνονται για το φαινόμενο του θερμοκηπίου (κυρίως CO₂) στον Αμερικανικό στόλο οχημάτων της. Η Honda κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις του πίνακα της UCS για τις συνολικές περιβαλλοντικές επιδόσεις των οχημάτων της ήδη από την πρώτη ανάλυση UCS το 2000, σηματοδοτώντας τον ηγετικό ρόλο της εταιρείας στα οχήματα μειωμένων ρύπων επί μια δεκαετία.

Με στόχο την κοινωνική στήριξη καθώς και την πληρέστερη και ισότιμη κοινωνική ένταξη των ΑμεΑ στην κοινωνία, το πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της ΑΓΕΤ Ηρακλής εστίασε στην αποτελεσματικότερη εξυπηρέτηση των αναγκών των ΑμεΑ αλλά και στην επαγγελματική ειδίκευση τους. Στο πλαίσιο αυτό, εξασφάλισε τον εξοπλισμό για τη μονάδα εντατικής φυσιοθεραπείας ΑμεΑ με κινητικές δυσκολίες καθώς και για τη δημιουργία εργαστηρίου εκπαίδευσης και κατάρτισης ΑμεΑ στην πληροφορική με χρήση κατάλληλης υποστηρικτικής τεχνολογίας. Η μονάδα εντατικής φυσιοθεραπείας συνίσταται σε ομαδικά προγράμματα κινητικής αποκατάστασης διάρκειας 4-6 εβδομάδων τα οποία εφαρμόζονται καθημερινά και απευθύνονται σε όσους ζουν σε απομακρυσμένα μέρη της Εύβοιας. Η μονάδα εξασφαλίζει γρηγορότερη επίτευξη των θεραπευτικών στόχων και σταδιακή μείωση των αναγκών για την εφαρμογή τακτικών προγραμμάτων κινητής αποκατάστασης, γεγονός που επιτρέπει την παρακολούθηση μεγαλύτερου αριθμού ατόμων με κινητές διαταραχές. Το εργαστήριο κατάρτισης ΑμεΑ στην πληροφορική αναβαθμίστηκε για να διευκολύνεται η κίνηση των ΑμεΑ με τον κατάλληλο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και να ξεπεραστούν φυσικές ανεπάρκειες των ατόμων, ενώ το αντίστοιχο εκπαιδευτικό υλικό συντελεί στην ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεών τους.

(ΑμεΑ : άτομα με ειδικές ανάγκες.)

Πρόκειται για την 3η συνεχόμενη χρονιά, όπου η Vodafone προχωράει στη συγκεκριμένη έκδοση αναγνωρίζοντας την πρωταρχική σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην επιχειρηματική της δράση.⁴

Στο προηγούμενο οικονομικό έτος η Vodafone ανέπτυξε ιδιαίτερα έντονη δραστηριότητα, παρέχοντας προϊόντα και υπηρεσίες για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, πραγματοποιώντας ειδικές δράσεις για τους εργαζομένους της εταιρείας και διευρύνοντας τους άξονες Περιβάλλον, Υγεία, Παιδί, Κοινωνία και Αγορά με την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών και την εφαρμογή πρωτοποριακών προγραμμάτων.

Ο τομέας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στον Όμιλο της Vodafone έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια με την αντικειμενική αξιολόγηση των σχετικών δράσεων των εταιρειών και τη δυνατότητα της μεταξύ τους σύγκρισης. Στο πλαίσιο αυτό, στη Vodafone εφαρμόζεται ήδη συγκεκριμένο σύστημα μετρήσεων και ειδικών δεικτών που αντικατοπτρίζουν τη συνολική σχετική δράση της εταιρείας, καθιστώντας έτσι συγκρίσιμη την απόδοσή της.

Η σοβαρότητα με την οποία η Vodafone αντιμετωπίζει τα θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι έχει δημιουργήσει ειδικά στελεχωμένο τμήμα στην οργανωτική της δομή, τόσο σε τοπικό όσο και σε διεθνές επίπεδο με στόχο τον αποτελεσματικό συντονισμό των σχετικών ενεργειών.

2.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ - ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η συμβολή της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης κάθε επιχείρησης στην κοινωνική πρόοδο και ανάπτυξη θεωρείται πλέον δεδομένη. Μέσα όμως απ' αυτό θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ορισμένα πλεονεκτήματα όπως είναι η εταιρική φήμη. Οι επιχειρήσεις με καλή φήμη αναγνωρίζουν ότι υπάρχει πάντα περιθώριο για βελτίωση και λαμβάνουν υπόψη τις προσδοκίες όλων των ενδιαφερόμενων μερών όταν παίρνουν αποφάσεις σχετικά με την λειτουργία τους.

Επίσης, η βιωσιμότητα θεωρείται άλλο ένα πλεονέκτημα. Η βιώσιμη ανάπτυξη δίνει έμφαση στην περιβαντολογική και κοινωνική ευθύνη μέσα από την προσπάθεια των επιχειρήσεων να καλύψουν τις ανάγκες του σήμερα χωρίς να διακυβεύονται να χαθούν οι ανάγκες ολόκληρης της κοινωνίας.

⁴ Βλέπε: <http://news.pramnos.net/story58-1154.html>

Με την εξάπλωση της παγκοσμιοποίησης οι υπεύθυνες επιχειρήσεις θεωρούν τη βελτίωση της άδειας λειτουργίας τους σαν προαπαιτούμενο για την είσοδο τους σε μία αγορά. Με τον όρο άδεια λειτουργίας εννοούμε αρχικά την επίσημη λήψη της άδειας λειτουργίας από τις αρχές και δευτερευόντος τη γενική αποδοχή εκ μέρους όλων των ενδιαφερόμενων μερών της επίδρασης που έχουν οι δράσεις μιας επιχείρησης στους ανθρώπους, την κοινωνία και στο περιβάλλον.

Ακόμα κάθε επιχείρηση θα πρέπει να είναι εμπορικά επιτυχημένη με τον τρόπο που τιμά ηθικές αξίες όπως τιμιότητα, αξιοπιστία, αμεροληψία και σέβεται τους ανθρώπους, την κοινωνία και το περιβάλλον. Άρα η ηθική υποχρέωση υποστηρίζει ότι οι επιχειρήσεις έχουν καθήκον να πράττουν το σωστό.

Από την άλλη πλευρά όμως ξέρουμε ότι οι επιχειρήσεις ιδρύονται και λειτουργούν με σκοπό τη μεγιστοποίηση του κέρδους από την εκμετάλλευση των διαφόρων πόρων μέσω επιχειρηματικών διαδικασιών. Διάφορα σκάνδαλα αδιαφάνειας και κακοδιαχείρισης από κολοσσούς είχαν ως αποτέλεσμα την επέκταση της Εταιρικής Διακυβέρνησης και των αρχών της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε όλες τις οικονομίες, ξεκινώντας από τις αναπτυγμένες.

Σε βασικούς τομείς όπως για παράδειγμα η υγιεινή και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας ή η προστασία από την θαλάσσια ρύπανση, το βασικότερο ζητούμενο δεν είναι η δημιουργία, από τις επιχειρήσεις, υψηλότερων προτύπων προστασίας αλλά η συνέπεια με όσα προβλέπονται από την νομοθεσία.

Η συζήτηση για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη σε διεθνή φόρα συνήθως αφορά επιχειρήσεις πολύ μεγαλύτερες των ελληνικών. Έτσι τα μέτρα που προτείνονται δεν είναι κατ' ανάγκη εφαρμόσιμα στην ελληνική επιχειρηματική πραγματικότητα δεν θα έχουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα γιατί δεν θα μπορούν να ακολουθηθούν από την πλειοψηφία των επιχειρήσεων.

Επίσης πρέπει να είναι σαφές ότι η ανάπτυξη πρωτοβουλιών από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της έννοιας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης δεν μπορεί και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να θεωρείται ότι υποκαθιστά το ρόλο του Κράτους και των αρμόδιων φορέων. Θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος και του καταναλωτή ανήκουν στη νομοθετική και ελεγκτική αρμοδιότητα του Κράτους και όλη η συζήτηση γίνεται με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης.

Λόγω του ότι στη Ελλάδα ο βαθμός ανάπτυξης συνείδησης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι μικρός υπάρχει αντίστοιχα πρόβλημα και ελλειπός ανάπτυξης κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς των καταναλωτών. Η αύξηση της

ευαισθητοποίησης των καταναλωτών έτσι ώστε να είναι διατεθειμένοι να στηρίξουν ένα λίγο πιο ακριβό αλλά περιβαλλοντολογικά αβλαβές καταναλωτικό προϊόν θα αποτελέσει ένα μοχλό ενίσχυσης της κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς των επιχειρήσεων.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι και στο διεθνές αλλά και στο ευρωπαϊκό επίπεδο ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεργασία και την συνέργια των ενδιαφερόμενων μερών δεδομένου ότι η αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινωνικής και περιβαλλοντολογικής σημασίας είναι δυνατή περισσότερο μέσω συνεργιών και λιγότεροι με αποσπασματικές και μεμονωμένες ενέργειες. Η ανάπτυξη της συμμετοχικότητας και της συνεργασίας σε κάθε επίπεδο (τοπικό, περιφερειακό, κλαδικό, και διεπιχειρησιακό) θα πρέπει να θεωρείται σημαντική προϋπόθεση για την προώθηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3⁰

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

3.1 ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Από τη φύση της η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι δυναμική και συγκλίνει στη διαπίστωση ότι οικονομική ανάπτυξη, κέρδος, κοινωνικές ευαισθησίες και ενδιαφέρον για το περιβάλλον δεν είναι έννοιες αντιφατικές και αντικρουόμενες. Μόνο όλοι μαζί μπορούμε να ανατρέψουμε τις δυσοίωνες τάσεις της κλιματικής αλλαγής. Σε αυτό το πλαίσιο οφείλω να τονίσω ότι οι επιχειρήσεις δεν αποτελούν ξένα σώματα, αλλά υπάρχουν, λειτουργούν και εξελίσσονται και αυτές μέσα στην κοινωνία. Υπό αυτή την έννοια, αποδεικνύεται ότι όσο πιο πολύ εφαρμόζονται οι αρχές της κοινωνικής ευθύνης τόσο πιο πολύ συγκλίνουν τα οράματα όλων των θεσμικών –συλλογικών και ατομικών- εκφραστών μιας δομημένης κοινωνίας για ένα περισσότερο υγιές και ελπιδοφόρο αύριο.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη νοείται ως συμπεριφορά των επιχειρήσεων η οποία υπερβαίνει τις νομικές μας υποχρεώσεις και υιοθετείται εθελοντικά, ενώ συνδέεται στενά με την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς ενσωματώνει τον οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων μας.⁵ Σε μία σύγχρονη κοινωνία, η επιτυχία μιας στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης εξαρτάται, κυρίως, από τη συμμετοχή του συνόλου των κοινωνικών και οικονομικών δυνάμεων στον σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στον έλεγχο όλων των απαραίτητων μέτρων πολιτικής. Η μακροχρόνια και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη περνάει αναμφίβολα μέσα από τον σεβασμό στο περιβάλλον και στις μελλοντικές γενιές.

Προκύπτει, λοιπόν, έκδηλη η ανάγκη αλληλοσυσχέτισης της πολιτικής Περιβάλλοντος και με άλλες αναπτυξιακές πολιτικές, όσο και η ανάγκη μιας συνολικής και ολοκληρωμένης αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών ζητημάτων. Η εταιρική κοινωνική ευθύνη αποτελεί παράδειγμα υγιούς νοοτροπίας και πρακτικής υπό την έννοια ότι αποδεικνύει ότι με αυτό τον τρόπο όλοι μπορεί να βγαίνουν κερδισμένοι. Και οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές. Και πάνω απ όλα το περιβάλλον. Αναφορικά με το περιβάλλον, έναν τομέα στον οποίο η έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης έχει άμεση εφαρμογή, η αξία της έρχεται μέσα από τη

⁵ Βλέπε: <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=32411&LANG=GR>

συνειδητοποίηση της αντίληψης ότι η κοινωνία του σήμερα δεν μπορεί και δεν πρέπει να αισθάνεται ότι είναι και ο τελευταίος διαχειριστής του περιβάλλοντος.

Ο περιβαλλοντικός εφησυχασμός απαγορεύεται. Αν θέλουμε να κληροδοτήσουμε ένα βιώσιμο και υγιές μέλλον οφείλουμε όλοι από κοινού να αλλάξουμε τους όρους του σήμερα. Και όπως συμβαίνει συνήθως με θέματα αλλαγής νοοτροπιών, η εκπαίδευση παίζει μείζονα ρόλο. Και οι επιχειρήσεις μπορούν και παίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτό το επίπεδο. Οι περιβαλλοντικές προκλήσεις της εποχής μας, άλλωστε, απαιτούν συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων προκειμένου να υπάρξει η απαραίτητη ευαισθητοποίηση των πολιτών. Γιατί στην Ελλάδα, εκτός από τον μικρό βαθμό ανάπτυξης συνείδησης εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, υπάρχει αντίστοιχα πρόβλημα και ελλipούς ανάπτυξης. Η εθελοντική διάθεση οφείλει να γίνει αυτονόητη συμπεριφορά όλων των θεσμικών εταίρων και η εταιρική κοινωνική ευθύνη μονόδρομος στη συνολική συμπεριφορά των επιχειρήσεων.

Θεωρώ ότι αν συνειδητοποιήσουμε ότι το περιβάλλον είναι το σπίτι του κοινού μας μέλλοντος και ο χώρος της κοινής μας δημιουργίας και της κοινής οικονομικής συμπεριφοράς τότε οι συμπεριφορές όλων μας θα είναι πιο υπεύθυνες.

3.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ένα Σύστημα Διαχείρισεως του Περιβάλλοντος (ΣΔΠ) είναι ένα σύστημα με το οποίο μια εταιρία ελέγχει και οργανώνει τις δραστηριότητες, τα προϊόντα και τις διεργασίες για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.⁶ Η διαχείριση του περιβάλλοντος είναι το εργαλείο ουσιαστικά που καθιστά ικανό τον έλεγχο των αιτιών και έτσι ελαχιστοποιούνται ή εξαφανίζονται οι επιπτώσεις. Ένα ΣΔΠ από μόνο του δεν βελτιώνει την περιβαλλοντική απόδοση της επιχείρησης είναι και τα άτομα που λειτουργούν αυτά τα συστήματα.

Τα ΣΔΠ μπορεί να είναι επίσημα και προτυποποιημένα, όπως είναι το ISO 14001 και το EMAS, ή μπορεί να είναι ανεπίσημα όπως ένα εσωτερικό πρόγραμμα ελαχιστοποίησης των αποβλήτων ή μη γραπτοί τρόποι και μέθοδοι με τα οποία ένας οργανισμός διαχειρίζεται τις αλληλεπιδράσεις του με το περιβάλλον

⁶ Βλέπε: ΣΩΤ. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ – ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΛΟΣ (2003) σελ. 622

3.2.1 ISO 14000

Τα ISO 14000 είναι μια σειρά διεθνών προτύπων για τη διαχείριση του περιβάλλοντος. Είναι η πρώτη τέτοια σειρά προτύπων που επιτρέπει σε οργανισμούς από ολόκληρο τον κόσμο να επιδιώκουν περιβαλλοντικές προσπάθειες και μέτρα αποδόσεως ανάλογα με τα διεθνώς ισχύοντα κριτήρια. Το ISO 14001 είναι το πρώτο της σειράς 14000 και εξειδικεύει τις απαιτήσεις ενός ΣΔΠ. Το ISO 14001 προορίζεται να εφαρμόζεται σε όλους τους τύπους και τα μεγέθη των οργανισμών και να συμβιβάζεται ποικίλες γεωγραφικές, πολιτισμικές και κοινωνικές συνθήκες.

Ο συνολικός στόχος του ISO 14001 και των άλλων προτύπων της ίδιας σειράς είναι να στηρίξουν την περιβαλλοντική προστασία και την πρόληψη της ρυπάνσεως σε αρμονία με τις κοινωνικό-οικονομικές ανάγκες. Το ISO 14001 εφαρμόζεται σε κάθε οργανισμό που επιθυμεί να βελτιώνει και να επιδεικνύει την περιβαλλοντική του απόδοση σε άλλους μέσω της παρουσίας ενός πιστοποιημένου συστήματος διαχειρίσεως του περιβάλλοντος. Με εξαίρεση την απαιτούμενη δέσμευση για συνεχή βελτίωση και τη δέσμευση για συμμόρφωση με τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς, το ISO 14001 δεν καθορίζει απαιτήσεις περιβαλλοντικής αποδόσεως.

Το ISO 14000 περιλαμβάνει τα ακόλουθα πρότυπα:⁷

- 14001 Σύστημα Διαχειρίσεως του Περιβάλλοντος – Προδιαγραφές με οδηγίες για χρήση.
- 14002 Συστήματα Διαχειρίσεως του Περιβάλλοντος – Οδηγίες για Ζητήματα που επηρεάζουν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις.
- 14004 Συστήματα Διαχειρίσεως του Περιβάλλοντος – Γενικές Οδηγίες για τις Αρχές, τα Συστήματα και τις Υποστηρικτικές Τεχνικές.
- 14010 Οδηγίες για Περιβαλλοντική Ελεγκτική – Γενικές Αρχές Περιβαλλοντικής Ελεγκτικής.
- 14031 Αξιολόγηση Περιβαλλοντικής Αποδόσεως – Οδηγίες.

3.2.2 EMAS

Αν και το ISO 14001 είναι το μόνο διεθνές πρότυπο για ένα ΣΔΠ, υπάρχουν και άλλα πρότυπα που περιγράφουν τις απαιτήσεις για ένα λειτουργικό ΣΔΠ. Από τα

⁷ Βλέπε: ΣΩΤ. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ – ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΛΟΣ (2003) σελ. 625

πρώτα και πιο αναγνωρισμένα τέτοια πρότυπα είναι το EMAS, ένας κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ΣΔΠ. Το EMAS απαιτεί τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης να οργανώνουν υποστηρικτικές διοικητικές δομές για το σχήμα και να παροτρύνουν τις επιχειρήσεις να συμμετέχουν επί εθελοντικής βάσεως.

Ο συνολικός στόχος του EMAS ήταν να καλύψει την υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναπτύξει πολιτική και δράση σε σχέση με το περιβάλλον και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το EMAS αναγνωρίζει ότι η βιομηχανία έχει τη δική της υποχρέωση να διαχειρίζεται την περιβαλλοντική επίπτωση των δραστηριοτήτων της και επομένως θα πρέπει:⁸

- α. Να υιοθετεί μια ενεργεί προσέγγιση σ' αυτό το πεδίο.
- β. Να προλαμβάνει, να μειώνει και όσο είναι το δυνατόν να εξαφανίζει τη ρύπανση, ιδιαίτερα στην πηγή.
- γ. Να εξασφαλίζει καλή διαχείριση των πόρων
- δ. Να χρησιμοποιεί καθαρές ή ακόμη καθαρότερες τεχνολογίες.

Το EMAS περιγράφει ότι αυτή η υπευθυνότητα ζητά από τις επιχειρήσεις να εγκαταστήσουν και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης του περιβάλλοντος, που να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, μια περιβαλλοντική πολιτική, σκοπούς, προγράμματα και παροχή πληροφοριών για τη σχετική περιβαλλοντική απόδοση στο κοινό όλων των στόχων σε λογική συνεχή βελτίωση περιβαλλοντικής αποδόσεως.

3.3 Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η ρύπανση ορίζεται η κατάσταση κατά την οποία ορισμένα στοιχεία που εκπέμπονται και συσσωρεύονται στο περιβάλλον είναι επιβλαβή για τον άνθρωπο και τους άλλους έμβιους οργανισμούς, ή ανεπιθύμητα, λόγω του ότι εμποδίζουν την αξιοποίηση του περιβάλλοντος για συγκεκριμένους επωφελείς σκοπούς.⁹ Οι ζημιές που δημιουργεί η ρύπανση αποτελούν το κόστος της συγκεκριμένης εξωτερικής οικονομίας. Η αποφυγή τους από την άλλη πλευρά αποτελεί το όφελος που προκύπτει από την προστασία της ποιότητας του περιβάλλοντος

Η ρύπανση διακρίνεται σε ρύπανση της ατμόσφαιρας, των υδάτινων πόρων, του εδάφους, καθώς και σε ηχητική και αισθητική ρύπανση. Μεγάλης σημασίας είναι η

⁸ Βλέπε: ΣΩΤ. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ – ΔΗΜ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΛΟΣ (2003) σελ. 627

⁹ Βλέπε: ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΒΛΑΧΟΥ (2001) σελ. 65

ραδιενεργός ρύπανση που μολύνει την ατμόσφαιρα, το νερό και το έδαφος. Τα φαινόμενα του θερμοκηπίου, της τρύπας του όζοντος και της όξινης βροχής έχουν παγκόσμιες επιπτώσεις και έχουν προκαλέσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα τελευταία χρόνια.

3.3.1 ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Ατμοσφαιρική ρύπανση είναι η καύση ενεργειακών πόρων που πραγματοποιείται από τα μεταφορικά μέσα, τη βιομηχανία, την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και από τη θέρμανση κατοικιών και άλλων κτιρίων. Η ατμοσφαιρική ρύπανση διακρίνεται σε βιομηχανική και αστική ρύπανση. Τη βιομηχανική τη συναντάμε σε περιοχές εγκατάστασης σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, μεγάλων βιομηχανικών μονάδων. Η αστική ρύπανση αφορά αστικές περιοχές και κυρίως αυτές που έχουν μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα. Πηγές αστικής ρύπανσης είναι κυρίως ο τομέας των οδικών μεταφορών.

Οι κυριότεροι ρύποι που συναντάμε στην ατμόσφαιρα είναι:¹⁰

1. Το διοξείδιο του θείου (SO_2). Προέρχεται κυρίως από καύσεις καυσίμων που περιέχουν θείο και από βιομηχανική δραστηριότητα παραγωγής θειικού οξέος.
2. Οξείδια του αζώτου (NO_x). Προέρχονται από την καύση στερεών, υγρών και αερίων καυσίμων και αποτελούν βασικά στοιχεία φωτοχημικών αντιδράσεων.
3. Μονοξείδιο του άνθρακα (CO). Προέρχονται από την ατελή καύση διαφόρων καυσίμων, όταν είναι ανεπαρκής η τροφοδοσία σε οξυγόνο. Η μεγαλύτερη πηγή μονοξειδίου του άνθρακα στα αστικά κέντρα είναι τα βενζινοκίνητα οχήματα, με συνολικές εκπομπές μεγαλύτερες από το σύνολο των άλλων ρύπων.
4. Υδρογονάνθρακες (HC). Προέρχονται από μερική καύση καυσίμων που όπως είπαμε είναι επιρρεπείς σε φωτοχημικές αντιδράσεις.
5. Αιωρούμενα σωματίδια (TSP). Προέρχονται από τις παραγωγικές διαδικασίες, από τις καύσεις καυσίμων και από διάφορες διαδικασίες, χημικές ή φυσικές που συμβαίνουν στην ατμόσφαιρα.
6. Καπνός. Προέρχεται από ατελή καύση καυσίμων. Η σύσταση των μαύρων σωματιδίων του είναι άνθρακας, άκαυστοι υδρογονάνθρακες και μόλυβδος.

¹⁰Βλέπε: ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΒΛΑΧΟΥ (2001) σελ. 66-67

7. Όζον (O₃) και Φωτοχημικοί ρυπαντές. Είναι δευτερογενείς ρυπαντικές ουσίες και δημιουργούνται από αντιδράσεις σε συνθήκες ηλιοφάνειας όταν υπάρχουν στην ατμόσφαιρα διοξείδιο του αζώτου και υδρογονάνθρακες.

Το μέγεθος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης εξαρτάται από την ποσότητα των ρυπαντικών ουσιών που εκπέμπονται από τις διάφορες εστίες και από την ταχύτητα διασποράς και διάχυσης τους στην ατμόσφαιρα.

Τα ανώτατα επιτρεπτά όρια των ρύπων θα τα δούμε αναλυτικότερα στον παρακάτω πίνακα: ¹¹

Ανώτατα επιτρεπτά όρια ρύπων

Ρύποι	Συγκέντρωση	Παράμετρος
Διοξείδιο του θείου (SO ₂)	80-120 mg/m ^{3(α)}	Μέσα ετήσια επίπεδα ημερήσιων τιμών
	130-180 mg/m ^{3(β)}	Μέσα χειμερινά επίπεδα των ημερήσιων τιμών
Καπνός	80 mg/m ³	Μέσα ετήσια επίπεδα ημερήσιων τιμών
	130 mg/m ³	Μέσα χειμερινά επίπεδα των ημερήσιων τιμών
Αιωρούμενα σωματίδια (TSP)	120 mg/m ³	Μέσα ετήσια επίπεδα ημερήσιων τιμών
Διοξείδιο του αζώτου (NO ₂)	50 mg/m ³	Μέσα ετήσια επίπεδα των ωριαίων μέσων τιμών
	200 mg/m ³	P ₉₈ όλων των ημερήσιων μέσων τιμών που μετρήθηκαν όλο το έτος
Όζον (O ₃)	180 mg/m ³ (όριο επιφυλακής)	Μέση ωριαία τιμή
	360 mg/m ³ (όριο λήψης έκτακτων μέτρων)	Μέση ωριαία τιμή
	110 mg/m ³	Μέση τιμή οκταώρου
Μονοξείδιο του άνθρακα (CO)	300 mg/m ³	Μέγιστη ωριαία τιμή
	10 mg/m ³	Μέγιστη τιμή οκταώρου
Μόλυβδος	2 mg/m ³	Μέση ετήσια τιμή

¹¹ Βλέπε: ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΒΛΑΧΟΥ (2001) σελ.69

Σημειώσεις : (α) 120 mg/m^3 αν η αιθάλη $<40 \text{ mg/m}^3$
 80 mg/m^3 αν η αιθάλη $>40 \text{ mg/m}^3$
(β) 180 mg/m^3 αν η αιθάλη $<60 \text{ mg/m}^3$
 150 mg/m^3 αν η αιθάλη $>60 \text{ mg/m}^3$

3.3.2 Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Κάθε παράγοντας που εμποδίζει την κανονική χρήση των υδάτων θεωρείται ότι προκαλεί ρύπανση. Οι λίμνες, τα ποτάμια και οι θάλασσες υφίστανται βιολογική, χημική και βακτηριολογική ρύπανση από την απόρριψη των υγρών αποβλήτων της βιομηχανίας και της οικιακής χρήσης και μεταφορά πετρελαιοειδών, καθώς επίσης και από τη χρησιμοποίηση λιπασμάτων και φαρμάκων στη γεωργία. Πολλές από αυτές τις ρυπαντικές ουσίες διασπώνται και απορροφώνται από τον υδάτινο αποδέκτη σταδιακά, άλλες όμως δεν είναι δυνατόν να αποικοδομηθούν από το οικοσύστημα του αποδέκτη.

Οι υδάτινοι πόροι μπορεί ακόμη να υπόκεινται σε διαταραχή της θερμοκρασίας του νερού, η οποία είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ζωής στο οικοσύστημά του. Αυτό συμβαίνει όταν βιομηχανίες χρησιμοποιούν νερό για ψυκτικούς σκοπούς και στη συνέχεια εκχύνουν το νερό σε υψηλή θερμοκρασία στον υδάτινο αποδέκτη. Διαταραχή της θερμοκρασίας του νερού μπορεί να προκαλέσει και το φαινόμενο του θερμοκηπίου.

Άλλη μορφή ρύπανσης των νερών είναι η απόρριψη σκόνης και στερεών ουσιών, οι οποίες μένουν χημικά αναλλοίωτες μέσα στο νερό, αλλά διαταράσσουν τη ζωή του οικοσυστήματος με το να εμποδίζουν το φως να διεισδύει και κατά συνέπεια τη λειτουργία της φωτοσύνθεσης.

Η ρύπανση του νερού έχει επίσης καταστροφικές συνέπειες σε ζωντανούς οργανισμούς του οικοσυστήματος των ποταμών, λιμνών και θαλασσών. Έχει σαν αποτέλεσμα την εξαφάνιση ψαριών και άλλων οργανισμών και τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας. Οι οικονομικές ζημιές από την μείωση της αλιείας είναι επίσης σημαντικές. Τέλος η ρύπανση εμποδίζει τη χρήση των υδάτινων πόρων για αναψυχή, με αρνητικές επιπτώσεις για τον τουρισμό.

3.3.3 Η ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Η ρύπανση του εδάφους οφείλεται σε απορρίμματα τόσο καταναλωτικής δραστηριότητας όσο και σε χρήση λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων για την καλλιέργεια της γης. Η ρύπανση του εδάφους περιορίζεται σε μεγάλο βαθμό χωροταξικά και έτσι οι ζημιές που προκαλεί δεν εξαπλώνονται γρήγορα.

Τα οργανικά απορρίμματα σε στερεή μορφή είναι κατάλοιπα κυρίως τροφής, καθώς και υλικών παρασκευής και σερβιρίσματος των τροφίμων. Ιδιαίτερη επιβάρυνση για το περιβάλλον προκαλούν τα κουτιά ή φιάλες από αλουμίνιο, κασσίτερο και γυαλί καθώς και τα παλιά σκεύη τα οποία δεν καταστρέφονται εύκολα με καύση. Η σύνθεση των απορριμμάτων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:¹²

Υλικά	Ελλάδα	Ευρώπη
Οργανικά	47,0 %	34 %
Χαρτικά	20,0 %	27 %
Γυαλί	4,5 %	9 %
Πλαστικά	8,6 %	8 %
Μέταλλα	4,4 %	μ.δ.
Υπόλοιπα	15,5 %	17 %

Σημείωση : μ.δ. σημαίνει μη διαθέσιμο.

Οι βιομηχανίες απορρίπτουν κύρια κατάλοιπα των πρώτων υλών που χρησιμοποιούν καθώς και άλλα υποπροϊόντα της παραγωγικής δραστηριότητας. Το 90 % της συνολικής ποσότητας προέρχονται από μεγάλες βιομηχανικές μονάδες. Στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ειδικοί χώροι που να πληρούν τις απαραίτητες περιβαλλοντικές προδιαγραφές για την αποθήκευση στερεών τοξικών αποβλήτων. Έτσι μεγάλες βιομηχανίες τοποθετούν τα απορρίμματα τους σε ειδικούς χώρους μετά από σχετική άδεια.

Μια ειδική μορφή αποβλήτων θεωρούνται τα νοσοκομειακά απόβλητα, που μπορεί να είναι τοξικά και να περιέχουν σοβαρά μολυσματικά υλικά, και η αποθήκευσή τους να αποτελεί μεγάλο πρόβλημα.

¹² Βλέπε: ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΒΛΑΧΟΥ (2001) σελ. 82

Η εξόρυξη μετάλλων και ορυκτών είναι επίσης μια σημαντική εστία επιβάρυνση του περιβάλλοντος. Το πρόβλημα είναι μεγαλύτερο όταν η εξόρυξη γίνεται σε ανοικτά ορυχεία όπου το χώμα σκάπτεται και αφαιρείται μέχρι να βρεθεί το ορυκτό και τα αναχώματα τοποθετούνται στη γύρω περιοχή. Η χρήση λιπασμάτων και φαρμάκων στη γεωργία προκαλεί σοβαρά προβλήματα ρύπανσης όχι μόνο των υδάτων αλλά και του εδάφους λόγω της τοξικότητας των ουσιών.

Η ρύπανση του εδάφους έχει επιβλαβείς επιδράσεις στην υγεία του ανθρώπου και στα τοπικά οικοσυστήματα. Μέσω της τροφικής αλυσίδας μεταφέρεται σε πολλούς έμβιους οργανισμούς και τα αρνητικά της αποτελέσματα πολλαπλασιάζονται. Ειδικότερα τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα σε μεγάλες ποσότητες καταστρέφουν και τη γονιμότητα του εδάφους στη οποία αποσκοπούν να αυξήσουν.

3.3.4 ΗΧΗΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Κύριες πηγές ηχητικής ρύπανσης αποτελούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς, η βιομηχανία, η βιοτεχνία, τα μηχανήματα κατασκευών, οι εγκαταστάσεις αναψυχής και διασκέδασης και οι οικιακές συσκευές και εγκαταστάσεις.

Ο θόρυβος είναι μια διάσπαρτη μορφή ρύπανσης. Η ποσότητα και η ένταση του εξαρτάται από την ενέργεια που χρησιμοποιείται. Μετράται από τη συχνότητα του σε παλμούς κύκλους ανά δευτερόλεπτο.

Ο θόρυβος έχει επιβλαβείς επιπτώσεις στη φυσική και ψυχολογική κατάσταση του ανθρώπου. Όταν διαταράσσει τη διαδικασία του ύπνου, διακόπτη την ανάκαμψη από κούραση προκαλεί βλάβες στην υγεία και μειώνει την παραγωγικότητα των ατόμων. Επίσης ο θόρυβος προκαλεί άγχος που με τη σειρά του δημιουργεί προβλήματα στην ψυχική και σωματική ευεξία και στην υγεία του ατόμου. Τέλος ο θόρυβος έχει επιπτώσεις στο καρδιαγγειακό και αναπαραγωγικό σύστημα των ανθρώπων.

3.3.5 ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ

Ο τρόπος ανάπτυξης της χώρας συμβάδισε με τη μαζική μετανάστευση πληθυσμού από την περιφέρεια προς την Αθήνα προκαλώντας την εξάρτηση της επαρχίας από τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Ειδικότερα όσον αφορά στο φυσικό περιβάλλον ο τρόπος ανάπτυξης χαρακτηρίζεται από την αδιαφορία και την αδυναμία ελέγχου διαχείρισης

σημαντικών οικοσυστημάτων, την ανεπαρκή μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την αδυναμία ελέγχου χωροθέτησης των εγκαταστάσεων και από την εντεινόμενη επέκταση των οικιστικών συγκεντρώσεων. Αποτέλεσμα αυτών των παραγόντων υπήρξε η συρρίκνωση και αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος με αρνητικές και αισθητικές επιπτώσεις.

Όσον αφορά το δομημένο περιβάλλον οι αρνητικές αισθητικές επιπτώσεις είναι επίσης ορατές παρατηρείται μείωση του ελεύθερου κοινόχρηστου χώρου και πρασίνου, λειτουργική συμφόρηση, υποβάθμιση και εγκατάλειψη ιστορικών κέντρων. Οι επιπτώσεις αυτές έχουν με τη σειρά τους αρνητικά αποτελέσματα στην ποιότητα ζωής των πολιτών και επίσης στον τουρισμό.

3.4 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Με τον όρο προστασία του περιβάλλοντος εννοούμε το σύνολο των ενεργειών, μέτρων και έργων που έχουν στόχο την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος ή την αποκατάσταση, διατήρηση ή βελτίωση του.

Επίσης ως Προστασία του Περιβάλλοντος νοείται:¹³

- α. Η διατήρηση του χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος και η βελτίωση των διαμορφωμένων σχέσεων μεταξύ των στοιχείων αυτού ως οικοσυστήματος.
- β. Η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος από τις ζημιογόνες επιπτώσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και παρεμβάσεων του ανθρώπου.
- γ. Η διαφύλαξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος και των ιστορικών χώρων.
- δ. Ο έλεγχος της αξιοποίησης των φυσικών πόρων και της ανάπτυξης των χώρων δραστηριοτήτων, με σκοπό την εναρμόνιση των σχέσεων μεταξύ του φυσικού περιβάλλοντος, του πολιτιστικού περιβάλλοντος και της οικονομικής δράσεως του ανθρώπου.

3.4.1 ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος έχουν στόχο να αναγκάσουν ή να δώσουν κίνητρα στις οικονομικές μονάδες να λάβουν υπόψη τους τις εξωτερικές

¹³ Βλέπε: ΓΙΩΡΓΟΣ Δ.ΣΑΜΙΩΤΗΣ – ΓΡΗΓΟΡΗΣ Δ.ΤΣΑΠΤΑΣ σελ.45

οικονομίες που δημιουργούν. Μια επιχείρηση για παράδειγμα μπορεί να περιορίσει τη ρύπανση που προκαλεί με μείωση του προϊόντος που παράγει, με πιο ορθολογική χρήση των πόρων, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι ρύποι που εκπέμπονται στο περιβάλλον, ή με επεξεργασία των ρύπων ώστε να μειώσει τις ζημίες που προκαλούν. Οι ζημίες αποτελούν εξωτερικές οικονομίες, ενώ το κόστος ελέγχου της ρύπανσης αποτελεί ιδιωτικό κόστος για την επιχείρηση. Έτσι είναι προς το συμφέρον της επιχείρησης που λειτουργεί με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια να χρησιμοποιεί το περιβάλλον σαν αποδέκτη απορριμμάτων, αντί να προβαίνει σε περιορισμό ή καθαρισμό των ρυπαντικών ουσιών που εκπέμπει.

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του περιβάλλοντος αρχικά είναι οι άμεσες διοικητικές ρυθμίσεις σχετικά με την ποσότητα της εκπεμπόμενης ρύπανσης, την ποιότητα των καυσίμων και το είδος της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται.¹⁴ Επίσης περιλαμβάνουν οικονομικά μέτρα, όπως είναι η επιβολή φόρων επί των εκπεμπόμενων ρύπων ή επί των ρυπογόνων προϊόντων, η καταβολή επιδοτήσεων, η έκδοση αδειών ρύπανσης και η δημιουργία σχετικής αγοράς, οι εθελοντικές συμφωνίες και η καθιέρωση επιστρεφόμενων εγγυήσεων για την προστασία του περιβάλλοντος. Τα μέτρα συμπεριλαμβάνουν τις δημόσιες επενδύσεις για έργα βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος καθώς και την εκπαίδευση για την ανάπτυξη οικολογικής γνώμης και συνείδησης. Τα μέτρα αυτά δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενα. Αντίθετα θα πρέπει να συνδυάζονται προκειμένου να επιτυγχάνεται το άριστο ή το επιθυμητό επίπεδο ρύπανσης του περιβάλλοντος. Στόχος των μέτρων είναι η δημιουργία κινήτρων στις οικονομικές μονάδες, ώστε να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους για να επιτευχθεί το άριστο ή το επιθυμητό επίπεδο ρύπανσης.

¹⁴ Βλέπε: ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΒΛΑΧΟΥ (2001) σελ. 122-123

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4⁰

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

ΓΕΝΙΚΑ

Την αξία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης αναγνωρίζουν ολοένα και περισσότερο οι τράπεζες μας και εντάσσουν την έννοια της κοινωνικής υπευθυνότητας στις στρατηγικές τους επιλογές, όπως αναφέρεται σε πρόσφατη μελέτη της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών (ΕΕΤ).¹⁵ Προς αυτή την κατεύθυνση οι τράπεζες εφαρμόζουν εκτεταμένα προγράμματα κοινωνικής προσφοράς υποστηρίζοντας σημαντικές εκπαιδευτικές, πολιτιστικές, αθλητικές, περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες και υλοποιώντας πλήθος χορηγικών ενεργειών προς ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και κοινωφελείς μη κερδοσκοπικές οργανώσεις.

Ειδικότερα στον Τομέα του Περιβάλλοντος οι τράπεζες ακολουθούν συγκεκριμένη περιβαλλοντική πολιτική με κύριους άξονες την εξοικονόμηση της ενέργειας, όπως μείωση της καταναλώσεως ηλεκτρικού ρεύματος, τη διαχείριση αποβλήτων (π.χ. ανακύκλωση χαρτιού) και την τήρηση περιβαλλοντικών αρχών από τους προμηθευτές τους. Ειδικότερα, οι τράπεζες εφαρμόζουν συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, σύμφωνα με διεθνή πρότυπα (ISO 14001, EMAS - European Eco-Management and Audit Scheme) και εντάσσονται σε δείκτες αειφορίας (FTSE4Good) που αξιολογούν ετησίως τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις.

Στον ελληνικό τραπεζικό τομέα οι τράπεζες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας έχουν υιοθετήσει την έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα, συνεργαζόμενες στο πλαίσιο αυτό με ένα ευρύτατο πλέγμα οργανώσεων, φορέων, συλλόγων και ιδρυμάτων. Προς την κατεύθυνση αυτή πολλές τράπεζες σε ετήσια βάση μαζί με τον οικονομικό τους απολογισμό παρουσιάζουν και τον κοινωνικό απολογισμό με τις δράσεις που πραγματοποίησαν στους τομείς του πολιτισμού, του περιβάλλοντος, του αθλητισμού και γενικότερα της κοινωνικής τους προσφοράς.

¹⁵ Βλέπε: <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=65281&LANG=GR>



4.1 ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Μέσα στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνική Ευθύνης η Εθνική Τράπεζα έχει αναπτύξει δραστηριότητες σε ευρύτατο πεδίο δράσεων. Πιο συγκεκριμένα: ¹⁶

- Αναλαμβάνει πρωτοβουλίες με στόχο να αποτρέπει, στο μέτρο του δυνατού, την επιβάρυνση του περιβάλλοντος, εφαρμόζοντας προγράμματα για την εξοικονόμηση ενέργειας, τον περιορισμό ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων.
- Διερευνά στο πλαίσιο του προγράμματος της πιστοδοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής της, τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις δραστηριότητες των πελατών της. Στην αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών, αναλύει τους περιβαλλοντικούς κινδύνους των δραστηριοτήτων τους και συνεξετάζει κάθε πιθανό κίνδυνο στο κοινωνικό περιβάλλον.
- Προωθεί τη χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων στον τομέα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Εξειδικευμένο τμήμα, μέρος του Corporate Banking, αναλύει, εξυπηρετεί και αξιολογεί τα χρηματοδοτικά αιτήματα για σχετικές πιστώσεις, προσφέροντας τα κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία σε κάθε περίπτωση.

Η Εθνική πιστεύει ότι η ευθύνη προς το περιβάλλον και η εφαρμογή Περιβαλλοντικής Πολιτικής αποτελούν θεμελιώδη λίθο ορθής εταιρικής συμπεριφοράς και συνεισφορά των επιχειρήσεων στην Αειφόρο Ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Η Τράπεζα κατανοεί τη σημασία που έχει η προστασία του περιβάλλοντος για την κοινωνία και την οικονομική ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό, έχει αναπτύξει Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης το οποίο είναι εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις του διεθνούς πρότυπου ISO 14001. Η Διοίκηση της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή και τη συνεχή βελτίωση του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Συστήματος αναλύουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των βασικών λειτουργιών και των δραστηριοτήτων τους να θέτουν κατάλληλους σκοπούς και στόχους για τη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής τους

¹⁶ Βλέπε: ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (2006) σελ. 71

επίδοσης και τη μείωση των επιπτώσεων τους στο περιβάλλον, να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να προωθούν σχέδια δράσης με στόχο:

1. την εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων
2. τον εξορθολογισμό των επαγγελματικών μετακινήσεων και την ενθάρρυνση της χρήσης των μέσω μαζικής μεταφοράς
3. την αποτελεσματική διαχείριση χαρτιού και στερεών αποβλήτων
4. την εφαρμογή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις προμήθειες
5. την εφαρμογή πολιτικής ανάλυσης και εκτίμησης περιβαλλοντικών κινδύνων στις επενδυτικές και πιστοδοτικές διαδικασίες.



4.2. ALPHA BANK

Η ALPHA Bank, στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, δραστηριοποιείται στους ακόλουθους τομείς:¹⁷

Προστασία του Περιβάλλοντος: Η Τράπεζα θέτει μετρήσιμους στόχους σε τομείς όπως η τήρηση των περιβαλλοντικών αρχών από τους προμηθευτές της, η ενημέρωση των εργαζομένων και η ενίσχυση της οικολογικής τους συνείδησης, η απαγόρευση του καπνίσματος, η εξοικονόμηση ενέργειας και η μείωση των εκπεμπόμενων ρύπων, η εξοικονόμηση νερού, η ανακύκλωση χαρτιού. Η Τράπεζα συνεργάζεται με την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης και υποστηρίζει, ως αποκλειστικός χορηγός το διεθνές πρόγραμμα για την προστασία των ακτών της Ελλάδος «Γαλάζιες σημαίες». Επίσης η Τράπεζα σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, χορηγεί πρόγραμμα «Φύση Χωρίς Σκουπίδια», ενισχύοντας την οικολογική συνείδηση των νέων ενώ έχει αναλάβει και τη χορηγία του Ολοκληρωμένου Συστήματος Ανταποδοτικής Ανακύκλωσης σε κεντρικά σημεία του Δήμου Αθηναίων.

Η Alpha Bank, στο πλαίσιο της προσφοράς της στο κοινωνικό σύνολο, μεριμνά για το ανθρώπινο δυναμικό της και το εργασιακό περιβάλλον, την προστασία της φύσεως, την κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου. Η Alpha Bank πάντα ευαισθητοποιημένη στα μεγάλα κοινωνικά θέματα έχει αναπτύξει μια σειρά πρωτοβουλιών με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος. Οι ενέργειες αυτές είναι

¹⁷ Βλέπε: ΔΕΛΤΙΟ ΕΝΩΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (2006) σελ. 72

συμβατές με τους διεθνείς κανόνες και πρακτικές. Η Τράπεζα θέτει μετρήσιμους στόχους, η πορεία υλοποίησής των οποίων παρακολουθείται συστηματικά κατά την διάρκεια του έτους. Η Alpha Bank αναπτύσσει στα πλαίσια της εταιρικής ευθύνης μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική. Η πολιτική αυτή περιλαμβάνει, προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας, προστασίας της φύσης, ανακύκλωσης, εξοικονόμησης νερού κ.α. Η τράπεζα σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (Ε.Ε.Π.Φ), υποστηρίζει για έβδομο έτος, ως αποκλειστικός χορηγός, το διεθνές πρόγραμμα για την προστασία των ακτών και μαρίνων της Ελλάδας με τις "Γαλάζιες Σημαίες", οι οποίες απονέμονται με αυστηρά κριτήρια.

Συνεισφορά στο κοινωνικό γίνεσθαι και στον πολιτισμό: Η ALPHA Bank πραγματοποιεί χορηγικά προγράμματα, μέσω των οποίων ενισχύει διάφορους φορείς για τη διοργάνωση και εκτέλεση πολιτιστικών κυρίως εκδηλώσεων. Ανταποκρίνεται επίσης σε πολλά και ποικίλα αιτήματα η ικανοποίηση των οποίων αποβλέπει σε προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο.



4.3 . EUROBANK

Η σημαντική θέση που κατέχει η Eurobank EFG στον τραπεζικό κλάδο και η ευρύτερη συμβολή της στην οικονομία, δεν συνδέεται μόνο με τις οικονομικές της επιδόσεις. Απορρέει και από το γεγονός ότι, από την εποχή της ίδρυσής της, ο ρόλος της Eurobank EFG ως «εταιρικού πολίτη» αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητάς της. Οι οικονομικές επιδόσεις και η ηγετική μας παρουσία στον κλάδο συνοδεύθηκαν από την αντίστοιχη πρόοδο που επιδιώκουμε να έχουμε ως οργανισμός, σε θέματα φροντίδας των εργαζομένων μας, αλλά και βελτίωσης της στάσης μας έναντι των υπόλοιπων κοινωνικών μας εταίρων – των προμηθευτών μας, των πελατών μας, των μετόχων μας, της τοπικής κοινωνίας και του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου. Η συνεχής προσπάθεια για την ενίσχυση του οικονομικού περιβάλλοντος, παράλληλα με την καλλιέργεια ενός ανοιχτού διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη και την ενεργή συμμετοχή και συνεισφορά του Οργανισμού στην κοινωνία συνθέτουν την εταιρική υπευθυνότητα της Eurobank EFG. Ειδικότερα,

η εταιρική υπευθυνότητα του Ομίλου υλοποιείται μέσα από τέσσερις άξονες δράσης:¹⁸

- Την ανταλλαγή απόψεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσα από τις δράσεις και πρωτοβουλίες που αναδεικνύουν τα προβλήματα και παράλληλα προωθούν τις κατάλληλες, για την εποχή λύσεις.
- Την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης, μέσα από την οποία διασφαλίζεται η διαφάνεια και η λειτουργία του Οργανισμού.
- Την κοινωνική συνεισφορά σε καίριους τομείς των τοπικών κοινωνιών, όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος.
- Τη φροντίδα για το περιβάλλον, με στόχο την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη.

Η Eurobank EFG έχει πιστοποιηθεί κατά το Διεθνές Πρότυπο ISO 14001 για την εφαρμογή Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης. Το 2009 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες καταχώρισης της Eurobank EFG στο Ευρωπαϊκό Μητρώο επιχειρήσεων που τηρούν τον Κανονισμό για την περιβαλλοντική διαχείριση, το γνωστό EMAS (Eco-Management & Audit Scheme). Η Τράπεζα συμμετείχε για πρώτη φορά το 2009 στον Ευρωπαϊκό διαγωνισμό EMAS Awards που αφορά κάθε χρόνο και μία διαφορετική κατηγορία περιβαλλοντικών δράσεων, αποσπώντας το Εθνικό Βραβείο στη θεματική ενότητα «Πράσινες Προμήθειες». Ο διαγωνισμός του 2010 αφορά την θεματική ενότητα «Αποδοτικότητα Πόρων» και το Εθνικό Βραβείο στην κατηγορία των μεγάλων επιχειρήσεων απονεμήθηκε και πάλι στην Eurobank EFG.

Από το 2010 η Eurobank EFG είναι μέλος της Παγκόσμιας Διοικούσας Επιτροπής (Global Steering Committee), προεδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ομάδα Δράσης (European Task Force) και στην Παγκόσμια Επιτροπή Τραπεζικής (Global Banking Commission) της χρηματοοικονομικής πρωτοβουλίας του περιβαλλοντικού προγράμματος του ΟΗΕ (UNEP FI). Η κοινωνική ευθύνη αναπτύσσεται και εφαρμόζεται μέσα από το σύστημα αξιών, στόχων και δράσεων που διέπουν τη διακυβέρνηση της Τραπεζής. Ο άνθρωπος και ο σεβασμός των ανθρωπίνων αξιών, αποτελούν απόλυτη προτεραιότητα για την Τράπεζα. Μαζί με την αποδοτική διαχείριση των οικονομικών

¹⁸Βλέπε: <http://www.eurobank.gr/online/home/genericnew.aspx?code=EKEEterikilpefthinotita&mid=855&lang=gr>

πόρων και τον εκσυγχρονισμό των τεχνολογικών μέσων, αποτελούν τον οδηγό κάθε συναλλαγής ή επικοινωνίας μεταξύ μας, με πελάτες, με μετόχους.



4.4. MARFIN EGNATIA BANK

Η MARFIN EGNATIA BANK είναι μια σύγχρονη, δυναμικά αναπτυσσόμενη Τράπεζα που εντάσσει στις επιχειρηματικές της πρακτικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές δράσεις που έχουν σχέση με όλους όσους επηρεάζονται από τη λειτουργία της.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ: Η MARFIN EGNATIA BANK, έχει δεσμευτεί και εφαρμόζει σύγχρονες μεθόδους για την επιλογή του ανθρώπινου δυναμικού της, παρέχει πρόγραμμα συνεχούς και συστηματικής εκπαίδευσης και εφαρμόζει σύγχρονα συστήματα αξιολόγησης και αμοιβών ώστε να εξασφαλίζει στο ανθρώπινο δυναμικό της τη δυνατότητα για συνεχή εξέλιξη και ανάδειξη των ικανοτήτων του καθώς και άμεση αναγνώριση της αφοσίωσης, δέσμευσης και προσφοράς του.

ΜΕΤΟΧΟΙ-ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ: Η MARFIN EGNATIA BANK λαμβάνει αποφάσεις και λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης, με διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και στις οικονομικές συναλλαγές της και με τέτοιο τρόπο ώστε να μην επηρεάζεται αρνητικά το μέλλον της εταιρείας από τις σημερινές επιλογές της.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ: Η Τράπεζα εφαρμόζει ενιαία διαδικασία προμηθειών και επιλέγει τους προμηθευτές της με αξιοκρατικά και ποιοτικά κριτήρια.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ: Με αίσθημα ευθύνης απέναντι στη κοινωνία και ιδιαίτερη ευαισθησία απέναντι στους συναθρώπους μας που έχουν ανάγκη και στο παιδί, η MARFIN EGNATIA BANK αναπτύσσει δράσεις σε όλη την Ελλάδα.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ : Η MARFIN EGNATIA BANK λειτουργεί με τρόπο που να μην επηρεάζει αρνητικά το περιβάλλον. Αποφεύγει συνεργάτες που οι δραστηριότητές τους βλάπτουν το περιβάλλον. Αναπτύσσει πρόγραμμα ανακύκλωσης χαρτιού σε κτίρια διοίκησης και Καταστήματα Αττικής, το οποίο και προτίθεται να διευρύνει σε όλο το Δίκτυό της. Όλο το Δίκτυο της Τράπεζας συμμετέχει σε πρόγραμμα ανακύκλωσης ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

4.5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την επιχειρηματική δραστηριότητα του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου, καθώς εκφράζει και υλοποιεί το εταιρικό όραμα «να είμαστε επιλογή ποιότητας ξεχωρίζοντας για την ουσιαστική συνεισφορά μας στην κοινωνία». Η Τράπεζα Κύπρου είναι από τα πρώτα μέλη του μη κερδοσκοπικού σωματείου «Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη» που ανήκει στο ευρωπαϊκό δίκτυο CSR Europe και έχει στόχο τη διάδοση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στις επιχειρήσεις στην Ελλάδα.

Με σκοπό να συμβάλει μέσα από τη λειτουργία της στις ενέργειες εξοικονόμησης των φυσικών πόρων, η Τράπεζα Κύπρου εφαρμόζει συστηματικό πρόγραμμα ανακύκλωσης χαρτιού στα κτίρια Διοίκησης και σε καταστήματα του Δικτύου. Περισσότεροι από 1.000 εργαζόμενοι στο Νομό Αττικής συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Παράλληλα, πραγματοποιεί ανακύκλωση ηλεκτρονικών υπολογιστών, εκτυπωτών, φωτοτυπικών, φαξ, καθώς και όλων των ηλεκτρικών συσκευών που χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες του προσωπικού. Ακόμη, προμηθεύεται κλιματιστικά μηχανήματα με οικολογικό ψυκτικό υγρό R410, τεχνολογίας inverter, καθώς και λάμπες χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας. Το 2007, μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές, η Διοίκηση της Τράπεζας διέθεσε το ποσό των €5εκ σε μία σειρά ενεργειών, με στόχο να συμβάλει στη γρήγορη και αποτελεσματική αποκατάσταση των πληγισίων περιοχών, αλλά και να συνδράμει στην πρόληψη παρόμοιων γεγονότων. Συγκεκριμένα, προσέφερε το ποσό των €2,5 εκ. στο Ειδικό Ταμείο Στήριξης, €1 εκ. στους πληγέντες δήμους του Ν. Ηλείας και €260.000 στις οικογένειες εκλιπόντων πυροσβεστών. Παράλληλα, η Τράπεζα συνεργάζεται εδώ και δύο χρόνια με την περιβαλλοντική Μη Κυβερνητική Οργάνωση Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, προκειμένου να συμβάλει στην ευαισθητοποίηση τόσο των παιδιών όσο και του ευρύτερου κοινού σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Το Δεκέμβριο του 2009, ενόψει της κρίσιμης σημασίας της παγκόσμιας συνόδου ηγετών για το κλίμα που πραγματοποιήθηκε στην Κοπεγχάγη, η Τράπεζα ανέλαβε χορηγός στο διήμερο ενημέρωσης για το περιβάλλον με θέμα «Κλίμα & Πόλη: με το βλέμμα στην Κοπεγχάγη», που διοργάνωσε το Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS, στην Αίγλη Ζαπτείου. Στο διήμερο, το οποίο παρακολούθησαν περισσότερα από 400 άτομα, εκπρόσωποι της πολιτείας και της ακαδημαϊκής κοινότητας, μέλη διεθνών

ΜΚΟ, φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Ελλάδα και το εξωτερικό, αναλυτές και δημοσιογράφοι ανέπτυξαν με εύληπτο τρόπο θέματα σχετικά με το περιβάλλον και το κλίμα. Παράλληλα, εκατοντάδες παιδιά πήραν μέρος σε ποικίλες περιβαλλοντικές δραστηριότητες και θεατρικά δρώμενα. Το διήμερο ολοκληρώθηκε με τη δημιουργία του μεγαλύτερου πανό που εστάλη από την Ελλάδα στη Σύνοδο της Κοπεγχάγης, όπου παιδιά και ενήλικες αποτύπωσαν τα δικά τους μηνύματα για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Η Τράπεζα Κύπρου διακρίθηκε στην 5η διοργάνωση των Αριστείων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης 2009, αποσπώντας Αριστείο στην Ενότητα "Περιβάλλον - Κλιματική Αλλαγή & Περιορισμός Αναλίσκόμενης Ενέργειας". Η Τράπεζα βραβεύθηκε για τη δράση της "Πλανήτης Γη-Το κοινό μας σπίτι", τον Πανελλήνιο Μαθητικό Διαγωνισμό Καλλιτεχνικής Δημιουργίας που συνδιοργάνωσε με την περιβαλλοντική ΜΚΟ "Δίκτυο ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ SOS".



4.6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μια από τις βασικές πεποιθήσεις της Τράπεζας Πειραιώς είναι ότι η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της θα έχει τα βέλτιστα αποτελέσματα όταν συντελείται σε ένα εύρωστο κοινωνικά περιβάλλον. Έχοντας ως στόχο λοιπόν την λειτουργία της σε αρμονία με την κοινωνία, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στα θέματα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, που περιλαμβάνουν την Εταιρική Διακυβέρνηση, το Κοινωνικό έργο, τις Πολιτιστικές παρεμβάσεις και τα Περιβαλλοντικά θέματα. Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα και πάνω από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσους επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους (εργαζόμενοι, μέτοχοι, συνεργάτες, προμηθευτές, επενδυτές, καταναλωτές, κοινότητες μέσα στις οποίες είναι δραστηριοποιημένες).

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Η Τράπεζα Πειραιώς συνειδητά αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να μετατρέψει σε πράξη την πεποίθησή της ότι η ποιότητα της ζωής προϋποθέτει την προστασία του περιβάλλοντος. Η Τράπεζα Πειραιώς κατάφερε με την εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης να μειώσει την ενεργειακή της

κατανάλωση και να διαχειριστεί καλύτερα τους φυσικούς πόρους, ενώ είναι η πρώτη τράπεζα στην Ελλάδα που δημιούργησε ειδικά πράσινα δάνεια. Είναι, ως εκ τούτου, πρωτοπόρος ανάμεσα στους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς όσο αφορά στην περιβαλλοντική διαχείριση και την ανάπτυξη της πράσινης επιχειρηματικότητας.



4.7 ΑΤΕΒΑΝΚ

Η ΑΤΕbank από το 1929 που ιδρύθηκε ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός κοινωφελούς χαρακτήρα μέχρι σήμερα, συμβάλλει ουσιαστικά στην εξέλιξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος και στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

Είναι τράπεζα με τεράστια κοινωνική προσφορά. Επικεφαλής ενός δυναμικού Ομίλου, αξιοποιώντας τους ισχυρούς της δεσμούς με τον αγροτικό χώρο, εξασφαλίζει συνεχώς τον κυρίαρχο ρόλο της στην Ελλάδα και την ισχυρή παρουσία της στο διεθνές περιβάλλον.

Με τον άνθρωπο: Οι πελάτες της την προτιμούν για τον επαγγελματισμό, την ποιότητα υπηρεσιών, το κύρος, την αξιοπιστία, τα ανταγωνιστικά της προϊόντα, την εξυπηρέτηση υψηλού επιπέδου και το ανταγωνιστικό της κόστος.

Επενδύει στο ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει και εμπνέει τους ανθρώπους της παρέχοντας δίκαιες αμοιβές, συμμετοχή στα αποτελέσματα, συνεχή εκπαίδευση, ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης, αξιοκρατικό κλίμα, αναγνώριση και ευχάριστο περιβάλλον.

Εξασφαλίζει κερδοφορία για τους μετόχους της και δημιουργεί πραγματικές αξίες συμβάλλοντας στην οικονομική ανάπτυξη, την πρόοδο και την ευημερία της κοινωνίας.

Είναι σύγχρονη και τράπεζα εμπιστοσύνης για όλους τους Έλληνες, για όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτά τα στοιχεία προσδιορίζουν την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ενός μεγάλου χρηματοπιστωτικού Ομίλου που έχει συνδέσει το όνομα του με την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας. Η ΑΤΕbank ως «ενεργός συλλογικός πολίτης» ο οποίος με βασικά κίνητρα την αλληλεγγύη και την απόδοση στην κοινωνία μέρους των κερδών της επενδύει στην εκπαιδευτική διαδικασία, στην πολιτιστική, αθλητική και την κοινωνική προσφορά.

ΟΙ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δύο ήταν οι σημαντικότερες και πιο ευδιάκριτες τάσεις στον χώρο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στην Ελλάδα το 2010.¹⁹ Αφενός, παρατηρήθηκε αύξηση των εταιριών που αναλαμβάνουν τη σύνταξη κοινωνικών απολογισμών και υπολογίζονται σε πάνω από 25. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα ακόμα παράγει μακράν λιγότερους απολογισμούς σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες από τις οποίες την πρώτη θέση κατέχει η Ισπανία με 155 απολογισμούς. Αυτή η θεαματική διαφορά αναδεικνύει το στάδιο στο οποίο βρίσκεται ο τομέας της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στη Ελλάδα - η ανάπτυξη του είναι αναμενόμενη και θα είναι αδιαμφισβήτητα ευεργετική για το κοινωνικό σύνολο.

Η σημασία των κοινωνικών απολογισμών (Εκθεση Αειφορίας) για την πρόοδο μιας εταιρίας είναι προφανής, αν λάβουμε υπόψη ότι σύμφωνα με μελέτη του "CR Reporting AWARDS 2009", 54% των αποφάσεων που λαμβάνονται βάση του απολογισμού αφορούν αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών της εταιρίας, ενώ 45% επενδύσεις της εταιρίας. Αυτοί οι αριθμοί αποδεικνύουν ξεκάθαρα το οικονομικό όφελος που οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης επιφέρουν στην επιχείρηση, καθιστώντας την κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνη και βελτιώνοντας έτσι την γενική της εικόνα στα μάτια όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Δυστυχώς στον χώρο του Franchise σε αναντιστοιχία με το γίνεται στο εξωτερικό δεν υπάρχουν σοβαρές πρωτοβουλίες στο θέμα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ακόμα περισσότερο Κοινωνικοί Απολογισμοί.

Η δεύτερη διακριτή τάση στον ευρύτερο χώρο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ήταν το "Κοινωνικό μάρκετινγκ" και λιγότερο το "Πράσινο μάρκετινγκ" με ταυτόχρονη αύξηση του προϋπολογισμού ενεργειών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Δυστυχώς στις περισσότερες περιπτώσεις οι εταιρίες "βάφτισαν" όλες τις πρακτικές Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ρισκάροντας την φήμη τους δεδομένου ότι οι περισσότερες χρησιμοποιούνταν αποσπασματικά και με στόχο την έμμεση διαφήμιση και εντυπωσιασμό.

¹⁹ Βλέπε: http://www.franchise.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=557:-----2009&catid=105:2010-05-02-14-27-47&Itemid=160

Είναι προφανές ότι για να αποδώσουν, πρέπει οπωσδήποτε να εντάσσονται σε ένα ολοκληρωμένο, μακροπρόθεσμο, αιεφόρο και ουσιαστικό πλαίσιο στρατηγικής για την Εταιρικής κοινωνικής Ευθύνης.

Οι τάσεις για το 2010

Το έτος 2010 στιγματίζεται από την οικονομική κρίση και ύφεση που πλήττουν την παγκόσμια, συνεπώς και την ελληνική οικονομία και επιβάλλουν δραστική ή όχι τόσο μείωση των δαπανών και επενδύσεων των εταιριών. Σε αυτό το δυσοίωνα τοπίο, ποιο θα είναι το μέλλον των προγραμμάτων της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και ποιές γενικά οι τάσεις στο χώρο;

Η κοινωνία και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) ανησυχούν και είναι πιο ευάλωτοι σε οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα. Οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι μια πολύτιμη ευκαιρία για τις κοινωνικά υπεύθυνες επιχειρήσεις να αναλάβουν ένα ρόλο "ηγετών της κοινωνίας" (social leaders) και να ανταποκριθούν στα αιτήματα της κοινωνίας σε συγκεκριμένα καυτά ζητήματα όπως η ανεργία, ο υπεύθυνος δανεισμός κ.α.

Αυτό το συμπέρασμα επιβάλλει στις κοινωνικά υπεύθυνες εταιρίες να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες τους, τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, για να προβούν σε δράσεις αναγκαίες και επίκαιρες, που να εκτιμηθούν από την κοινωνία και τους καταναλωτές.

Οι καταναλωτές στο πνεύμα της γενετικής ανησυχίας δεν ξέρουν ποιες εταιρίες μπορούν να εμπιστευτούν. Άρα, οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης είναι το μόνο αξιόπιστο εργαλείο για να ενισχυθεί(ή να αποκτήσει τη χαμένη) εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο προσφερόμενο προϊόν ή υπηρεσίας.

Αναμένεται το 2010 να συνεχίσει και να ενισχυθεί η υπάρχουσα τάση προς μέτρα στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που δίνουν έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος, σε "πράσινα" προϊόντα και γενικά σε όλα όσα συμπεριλαμβάνονται στην έννοια του "green marketing". Ωστόσο, οι αναζητούμενες αυτές πρωτοβουλίες πρέπει να είναι αφενός ουσιαστικές, αποτελεσματικές και με χαμηλό κόστος, αφετέρου, εντυπωσιακές και "εύπεπτες" για τον μέσο καταναλωτή. Άρα, προκύπτει η ανάγκη προώθησης και ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων, όπως για παράδειγμα η "Carbon neutral" υπηρεσία του Κέντρου Αειφορίας(CSE). Η

αντιστάθμιση ρύπων από ένα προϊόν, μια υπηρεσία ή εκδήλωση, επιτρέπει τη δόμηση εντυπωσιακής και ενημερωτικής επικοινωνιακής εκστρατείας, συμβάλλοντας ταυτόχρονα και ουσιαστικά στις δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του φορέα.

Τέλος, πρέπει συνεχώς να λαμβάνουμε υπόψη ότι η οικονομική ύφεση αποτελεί βραχυπρόθεσμο φαινόμενο, ενώ οι δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης που στοχεύουν στη αειφορία προσδίδουν μακροπρόθεσμο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις εταιρίες που τις αναλαμβάνουν. Άρα, όσες εταιρίες καταφέρουν και κρατήσουν ανέπαφες ή και αναπτύξουν καινούργιες ολοκληρωμένες δράσεις Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στο πλαίσιο ολοκληρωμένης στρατηγικής, σίγουρα θα αποκομίσουν μελλοντικά οφέλη στον οικονομικό, αλλά και στον κοινωνικό στίβο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ²⁰

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι και στο διεθνές αλλά και στο ευρωπαϊκό επίπεδο ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συνεργασία και την συνέργια των ενδιαφερομένων μερών δεδομένου ότι η αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση θεμάτων κοινωνικής και περιβαλλοντολογικής σημασίας είναι δυνατή περισσότερο μέσω συνεργασιών και λιγότερο με αποσπασματικές και μεμονωμένες ενέργειες. Η ανάπτυξη της συμμετοχικότητας και της συνεργασίας σε κάθε επίπεδο (τοπικό, περιφερειακό, κλαδικό και διεπιχειρησιακό) θα πρέπει να θεωρείται σημαντική προϋπόθεση για την προώθηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Με αυτά τα δεδομένα, και έχοντας πάντα υπ' όψιν ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι εθελοντική και κατά συνέπεια τα προτεινόμενα μέτρα θα πρέπει να γίνουν σε συνεννόηση και με τη συμφωνία των επιχειρήσεων στις οποίες αφορούν, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προτείνει τα ακόλουθα:

- Θα πρέπει να αρθούν τα υφιστάμενα αντι-κίνητρα στην άσκηση πολιτικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Τα αντι-κίνητρα αυτά αφορούν τόσο στη νομοθεσία όσο και την πρακτική της δημόσιας διοίκησης, κεντρικής και περιφερειακής. Στο νομοθετικό επίπεδο, είναι γνωστό ότι η φορολογική νομοθεσία δημιουργεί διαδικασίες και επιβαρύνει οικονομικά τις δωρεές. Φυσικά, η πρόταση αυτή δεν σημαίνει ότι δεν θα πρέπει να υπάρχουν οι μηχανισμοί

²⁰ Βλέπε: http://www.csrhellas.org/csr_last2/portal/gr/bibliothiki/61oz_2007110161/5.php3

ελέγχου του εάν οι δωρεές και οι άλλες εκδηλώσεις κοινωνικής προσφοράς δεν υποκρύπτου στην πραγματικότητα μεθοδεύσεις φοροδιαφυγής αλλά το υφιστάμενο καθεστώς και μειώνει το όφελος για τους αποδέκτες και δεν είναι σε θέση να εντοπίσει πρακτικά τους σχετικούς μηχανισμούς φοροδιαφυγής. Σε επίπεδο διοικητικής πρακτικής, τα πράγματα είναι πιο προβληματικά. Κρίσιμες για το θέμα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης δημόσιες υπηρεσίες δεν διαθέτουν την αναγκαία εξοικείωση με σχετικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις. Παράλληλα, και οι δήμοι θα πρέπει να διευκολύνουν τις επιχειρήσεις στην υλοποίηση τέτοιων μέτρων.

- Θα πρέπει να καλλιεργηθεί το πνεύμα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στα υποψήφια επιχειρηματικά στελέχη. Οι Οικονομικές και Διοικητικές Σχολές θα πρέπει να περιλαμβάνουν το σχετικό μάθημα ως υποχρεωτικό στα ακαδημαϊκά τους προγράμματα ενώ και οι ίδιες οι μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν το πνεύμα αυτό με εκπαίδευση των στελεχών τους σε ενδοεπιχειρησιακό επίπεδο.
- Οι επιχειρήσεις όμως στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεν διοικούνται συνήθως από επαγγελματικά στελέχη αλλά από αυτοδίδακτους επιχειρηματίες. Για το λόγο αυτό δεν αρκεί η ακαδημαϊκή εκπαίδευση αλλά θα πρέπει να υπάρξουν προγράμματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και προσαρμογής στις επιταγές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Πολλές φορές η έλλειψη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης οφείλεται σε λανθασμένη αντίληψη του επιχειρηματία για το ποιο είναι το μέσο-μακροπρόθεσμο συμφέρον και όχι σε μία αντικειμενική αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων της αντίθετης με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη πολιτικής που τυχόν ακολουθεί. Και φυσικά, το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη αυτής της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα πρέπει να γίνεται από το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας που θα πρέπει να δώσει αυξημένη έμφαση στην ανάπτυξη της εξατομικευμένης αλλά και της συλλογικής ευθύνης των πολιτών απέναντι στην κοινωνία, τη φύση, το πολιτιστικό παρελθόν και το παραγωγικό μέλλον της χώρας.
- Μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ενημερωθούν για τα πρότυπα διαχείρισης που έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τις επιταγές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Τα πρότυπα αυτά διαμορφώθηκαν και πιστοποιούνται από

έγκυρους διεθνείς οργανισμούς και η εφαρμογή τους μπορεί να αποβεί επωφελής για τις επιχειρήσεις. Σε αυτό μπορούν και πρέπει να συμβάλουν και οι συλλογικοί φορείς της ελληνικής κοινωνίας.

- Η προσέγγιση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε επίπεδο εφαρμοστέων μέτρων και πολιτικών πρέπει να διαφοροποιείται και να εξειδικεύεται ανά τομέα και ανά επιχείρηση. Η πολιτική για τις τράπεζες δεν μπορεί να έχει το ίδιο περιεχόμενο με την αντίστοιχη πολιτική στη βιομηχανία ή τον τουρισμό.
- Στην Ελλάδα, ιδιαίτερη σημασία έχει η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη στον κατασκευαστικό κλάδο, δεδομένης της μεγάλης κατασκευαστικής δραστηριότητας στον τομέα τόσο των δημόσιων όσο και των ιδιωτικών έργων και τη συμβολή που αυτή έχει για την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας. Φυσικά, η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη παρουσιάζει ιδιαιτερότητες στον τομέα των δημοσίων έργων όπου ο ανταγωνισμός για την ανάληψη ενός έργου περιορίζει τα περιθώρια για πρωτοβουλίες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης πέραν των όσων προβλέπει και επιβάλλει η νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση όμως, η ανάπτυξη της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στον τομέα αυτό θα είναι ιδιαίτερη σημαντική και θα πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να συστηματοποιήσουν και να διευρύνουν τις πρωτοβουλίες που σήμερα υπάρχουν. Προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει η Πολιτεία να εξετάσει και το σύστημα ανάληψης δημοσίων έργων από την παράμετρο της ενθάρρυνσης της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από μέρους των τεχνικών εταιριών.
- Πριν η Ο.Κ.Ε. προχωρήσει σε αυτή την ανά τομέα αναφορά Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, θεωρεί χρήσιμο να καταγράψει ορισμένες πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται και που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν ακόμη περισσότερο άσχετα από συγκεκριμένο τομέα ή κλάδο σε μία προσπάθεια αύξηση της διαφάνειας στις κοινωνικά κρίσιμες πολιτικές που εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις αλλά και της δημιουργίας κινήτρων για την τόνωση της κοινωνικής ευαισθησίας τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατανοώντας από τα παραπάνω, Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ορίζουμε το σύνολο των δραστηριοτήτων κάθε επιχείρησης με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν την κοινωνία και το περιβάλλον.

Βλέποντας όμως την σημερινή κατάσταση θα λέγαμε ότι η κοινωνική ευθύνη κάθε άλλο παρά εταιρική είναι για τις μεγάλες επιχειρήσεις αφού ο απώτερος στόχος είναι το κέρδος και κατ' επέκταση η οικονομική ανάπτυξη. Αντίθετα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι αυτές οι οποίες μέσα από τις δράσεις τους στον κοινωνικό, πολιτιστικό και αθλητικό τομέα βοηθούν στη στήριξη της κοινωνίας.

Η ανάγκη να διατηρήσουμε το περιβάλλον ως την σημαντικότερη βιώσιμη πηγή για τον ανθρώπινο οργανισμό είναι μεγάλη. Αυτό και μόνο είναι αρκετό ώστε η κάθε επιχείρηση να δρα ακόμα και εθελοντικά για την διατήρηση και ανάπτυξη αυτής της ανάγκης.

Μέσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν αναγνωριστεί ορισμένα πρότυπα συστήματα διαχείρισης του περιβάλλοντος όπως είναι το ISO και το EMAS τα οποία συνεισφέρουν στην βελτίωση της περιβαλλοντικής απόδοσης. Τα μέτρα που επιβάλλονται για την διατήρηση της ποιότητας του περιβάλλοντος αποσκοπούν στην αφύπνιση της οικολογικής συνείδησης όλων των πολιτών.

Θα πρέπει βέβαια να τονίσουμε και την τεράστια σημασία της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης των τραπεζών. Μέσα από επιχειρηματικές δραστηριότητες που αφορούν στην εξοικονόμηση ενέργειας, στη διαχείριση αποβλήτων αλλά και μέσα από συλλόγους και ιδρύματα ενισχύουν την κοινωνική τους ευθύνη.

Ειδικότερα, μπορούμε να αναφέρουμε την συμβολή της Εθνικής Τράπεζας μέσα από τα επενδυτικά προγράμματα που προσφέρει στον τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η ΑΤΕ BANK θεωρείται επικεφαλής ενός δυναμικού ομίλου ιδιαίτερα γνωστός για τον δεσμό του με τον αγροτικό χώρο.

Η Τράπεζα Κύπρου ενδιαφέρεται για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη της κοινωνίας ιδρύοντας σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Επίσης, ιδιαίτερη θεωρείται και η συμβολή της Τράπεζας Πειραιώς μέσα από τα «ειδικά πράσινα δάνεια» που εκδίδει, αλλά και η MARFIN BANK με την ανακύκλωση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ακόμα, η ALPHA BANK, είναι ο αποκλειστικός χορηγός του διεθνούς προγράμματος για την προστασία των ακτών της Ελλάδας με τις «γαλάζιες σημαίες».

Τέλος, δεν θα μπορούσαμε να μην αναφέρουμε την μεγάλη συμβολή της EUROBANK μέσα από την δράση της σε θέματα που σχετίζονται με την φροντίδα των εργαζομένων και την βελτίωση των σχέσεων με τους υπόλοιπους εταίρους. Έχει καταχωρηθεί στο Ευρωπαϊκό Μητρώο επιχειρήσεων που τηρούν τους κανονισμούς διαχείρισης του περιβάλλοντος. Από το 2010 η Eurobank EFG είναι μέλος της Παγκόσμιας Διοικούσας Επιτροπής, προεδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ομάδα Δράσης και στην Παγκόσμια Επιτροπή Τραπεζικής της χρηματοοικονομικής πρωτοβουλίας του περιβαλλοντικού προγράμματος του ΟΗΕ.

Η ευθύνη για την υγιή ανάπτυξη της κοινωνίας και η προστασία του περιβάλλοντος μας αφορά όλους. Τα μέσα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν εξαρτώνται άμεσα από την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη που διαθέτει η κάθε επιχείρηση. Κρίνεται λοιπόν αναγκαία η αφύπνιση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης από όλες τις επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως οικονομικής βαθμίδας και η συνεχής δράσης της προς όφελος της κοινωνίας και του πλανήτη.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τελειώνοντας, θα λέγαμε ότι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη των επιχειρήσεων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την κοινωνική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος. Για να μπορούμε να πορευόμαστε αισιόδοξα στο παρόν αλλά και να σκεφτόμαστε ένα ευοίωνο μέλλον θα πρέπει να έχουμε όλοι μας συνειδητοποιήσει την αναγκαιότητα μίας υγιούς επιχειρηματικής δράσης. Όταν όλες οι επιχειρήσεις, από την πιο μικρή μέχρι την πιο μεγάλη καθώς και οι τραπεζικοί κλάδοι συμφωνήσουν στο ίδιο όραμα ανάπτυξης και εξέλιξης της κοινωνίας, τότε η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη θα μπορεί να έχει ανταπόκριση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ²¹

1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Πώς μπορούμε να εμπνεύσουμε περισσότερες ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να υπερβούν τις ελάχιστες νομικές υποχρεώσεις τους και να ενεργοποιηθούν αποτελεσματικότερα υπέρ της κοινωνίας και της βιώσιμης ανάπτυξης; Με άλλα λόγια, ποιός είναι ο καλύτερος τρόπος με τον οποίο μπορούμε να ενθαρρύνουμε τις επιχειρήσεις να αναλάβουν μεγαλύτερες δεσμεύσεις για την εταιρική κοινωνική ευθύνη; Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για κινητοποιήσει τους πόρους και τις ικανότητες των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και για να αναδείξει την Ευρώπη σε πόλο αριστείας όσον αφορά την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, εξήγγειλε σήμερα τη υποστήριξή της για τη δημιουργία μιας "ευρωπαϊκής σύμπραξης για την εταιρική κοινωνική ευθύνη". Η νέα σύμπραξη έχει ανοικτό χαρακτήρα, και οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις όλων των μεγεθών καλούνται να εκφράσουν εθελοντικά τη υποστήριξη τους. Η σύμπραξη δε είναι νομική πράξη που υπογράφεται από τις επιχειρήσεις. Είναι μια πολιτική "ομπρέλα" για νέες ή υπάρχουσες πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από μεγάλες επιχειρήσεις, ΜΜΕ και άλλους σχετικούς φορείς. Αναμένεται να οδηγήσει σε νέες συνεργασίες και σε νέες ευκαιρίες για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στις προσπάθειες που καταβάλλουν για προώθηση της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η σημερινή πρωτοβουλία αποτελεί συνέχεια των ευρύτατων διαβουλεύσεων που έγιναν με όλους τους σχετικούς παράγοντες στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πολυμερούς φόρουμ για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, το οποίο υπέβαλε την τελική του έκθεση το 2004. Η επιτροπή προτείνει την επανέναρξη των συνεδριάσεων αυτού του φόρουμ το 2006, για να εξεταστεί, από κοινού με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, η πρόοδος που θα επιτελεστεί όσον αφορά την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη.

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΗΔΗ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

I. Δράσεις ενίσχυσης δομών φροντίδας υπηρεσιών παιδών

²¹ Βλέπε: <http://www.eurocharity.gr/el/story/11378>

Υποστήριξη της λειτουργίας και συμβολή στη βελτίωση των υποδομών και του εξοπλισμού παιδικών κατασκηνώσεων, για συνέχιση της λειτουργίας τους και υποδοχή μεγαλύτερου αριθμού παιδιών, κυρίως πολύτεκνων οικογενειών και οικογενειών που αντιμετωπίζουν έντονες οικονομικές δυσχέρειες.

II. Δράσεις κάλυψης βασικών αναγκών διαβίωσης (στέγαση, σίτιση, ένδυση, περίθαλψη, εκπαίδευση)

Συγκέντρωση ξηράς τροφής, ρουχισμού και παιχνιδιών σε καλή κατάσταση και στη συνέχεια διανομή τους σε παιδιά, μέσω ιδρυμάτων που φροντίζουν για την περίθαλψη και την κάλυψη των βασικών τους αναγκών. Η συγκέντρωση γίνεται κατά τακτά διαστήματα με εθελοντική συμμετοχή εργαζομένων.

III. Προγράμματα πρόσβασης σε μια καλύτερη ποιότητα ζωής

- Υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος πρωτοβάθμιας φροντίδας της υγείας κατοίκων απομακρυσμένων και υποβαθμισμένων περιοχών της Ελλάδας με στόχο την αντιμετώπιση κινδύνων που δημιουργούνται για την υγεία όσων καίρια πλήττονται από τη φτώχεια. Παράλληλα, οργάνωση σεμιναρίων πρώτων βοηθειών και πρόληψης ατυχημάτων σε μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς όλοι κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών.
- Πρόγραμμα παρότρυνσης παιδιών και εφήβων για ένταξη του αθλητισμού στη ζωή τους και εντοπισμού του αθλήματος που πραγματικά τους ταιριάζει.

IV. Δράσεις στήριξης φτωχών νοικοκυριών για τη βελτίωση διαβίωσης των παιδιών

Υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος υπηρεσιών κατάρτισης, συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και προώθησης στην απασχόληση, γυναικών αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών, μέσω της εφαρμογής καινοτόμας προσέγγισης που στοχεύει στη άρση του κοινωνικού αποκλεισμού, στην εργασιακή ένταξη και στη βελτίωση των συνθηκών ζωής τόσο της συγκεκριμένης ομάδας στόχου όσο και των μελών των οικογενειών τους.

ΠΗΓΕΣ

1. <http://www.ncyclades.gr/polidinamo/index.php/el/2009-03-10-17-55-45/50----q---q/75-2009-04-15-12-08-47.html>
2. <http://www.euro2day.gr/SubArticleSpecialFolders.aspx?amid=103714&parent=103711>
3. <http://capsiscommunity.blogspot.com/2007/11/6.html>
4. <http://news.pramnos.net/story58-1154.html>
5. <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=32411&LANG=GR>
6. Σωτ. Καρβούνης – Δημ. Γεωργακέλλος , « Διαχείριση του Περιβάλλοντος » Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2003 σελ. 622, 625, 627
7. Ανδριάνα Βλάχου, « Περιβάλλον και Φυσικοί Πόροι » Τόμος Α, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2001 σελ. 65 – 67, 69, 122 - 123
8. Γιώργος Δ. Σαμιώτης – Γρηγόρης Δ. Τσάπτας, « Διεθνής Προστασία του Περιβάλλοντος » Τόμος Α, Εκδόσεις Παπαζήση σελ. 45
9. <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=65281&LANG=GR>
10. Ευγενία Αλεξανδροπούλου – Αιγυπτιάδου, επιστημονικό περιοδικό: « Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών » τεύχος 44 – Ά τρίμηνο 2006, σελ 71 - 72
11. <http://www.eurobank.gr/online/home/genericnew.aspx?code=EKEEterikiIpeft hinotita&mid=855&lang=gr>
12. http://www.franchise.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=557:-----2009&catid=105:2010-05-02-14-27-47&Itemid=160

13. http://www.csrhellas.org/csr_last2/portal/gr/bibliothiki/61oz_2007110161/5.php3
14. <http://www.eurocharity.gr/el/story/11378>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

1. Σωτ. Καρβούνης – Δημ. Γεωργακέλλος , « Διαχείριση του Περιβάλλοντος » Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2003: Κεφάλαιο 22 σελ. 622 – 627
2. Ανδριάνα Βλάχου, « Περιβάλλον και Φυσικοί Πόροι » Τόμος Α, Εκδόσεις Κριτική, Αθήνα 2001 : Κεφάλαιο 3 σελ.65 - 87, 122 - 124
3. Γιώργος Δ. Σαμιώτης – Γρηγόρης Δ. Τσάπτας, « Διεθνής Προστασία του Περιβάλλοντος » Τόμος Α, Εκδόσεις Παπαζήση : Κεφάλαιο 1 σελ. 45 - 46

ΑΡΘΡΑ

1. Ευγενία Αλεξανδροπούλου – Αιγυπτιάδου, επιστημονικό περιοδικό: « Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών » τεύχος 44 – Α τρίμηνο 2006, σελ. 69-77

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

1. <http://www.ncyclades.gr/polidinamo/index.php/el/2009-03-10-17-55-45/50----q---q/75-2009-04-15-12-08-47.html>
2. <http://www.euro2day.gr/SubArticleSpecialFolders.aspx?amid=103714&parent=103711>
3. <http://capsiscommunity.blogspot.com/2007/11/6.html>
4. <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=32411&LANG=GR>
5. <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=14&mid=344&lang=gr>
6. <http://www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=119>
7. <http://www.eurobank.gr/online/home/generic.aspx?id=14&mid=344&lang=gr>
8. <http://www.laiki.gr/MarfinEgnatia/Gr/Docs/Trapeza/KoinonikiEfthini.aspx>
9. <http://www.bankofcyprus.gr/main.asp?id=19030>

10. <http://www.piraeusbank.gr/ecpage.asp?id=233583&lang=1&nt=99>

11. <http://www.atEBank.gr/ATEbank/QuickLinks/koinonikiEuthini/>

